

nufaca

PUBLICACIÓ D'AMICS DE CERDANYA

**al
Segre**

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

475 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDA Josep Antoni, 22. Tl: 88-01-47

COMPRA
i VENDA
DE SEGELLS
DE ESPANYA

1er i 2^{on} CENTENARI I ESTOCS

tèlf. **93-258 22 21** (tot l'any)

BODEGA

LLIVIA

TODO EN BEBIDAS

Avda. José Antonio, 13
LLIVIA

Tl: 89-61-61
89-61-41

CLASIFICACION
Y
TRATADO DE ARIDOS

HORMIGON PREPARADO

SERVICIO GRUA
ESTACION
DE SERVICIO

- ▶ LAVADO
- ▶ ENGRASE
- ▶ PETROLEADO

NEUMATICOS

FORCADA

Avda. Gral. Tella, 6 - 13

Téls.: 88 01 94
88 06 94
88 06 95

PUIGGERDA

CONSELL DE REDACCIÓ:

Anfons Brosell
Carmina Moncau
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peitx
Jean-Paul Poirier
Antonio Robles
Joan Sariol
Meritxell Sastre
Josep M. Tosas

COL.LABORADORS:

F. Xavier Boson
Francesc Carbonell
Laura Fabra
Pere Font
Salvador Galcerán
Margarita Grabalosa
Kere
Joan Llauro
Nostàlgic
Ian Peren
Ramón Serra

DIBUIX:

"El Nou"
Jean-Paul Poirier
Antoni Sánchez

FOTOGRAFIA:

Alfons Brosel

PUBLICITAT:

Carmina Moncau
Carme Moreno

CORRECTORS:

Joan Gumbert
Joan Sariol

Edita: AMICS DE CERDANYA
Passeig 10 d'Abril s/n.
PUIGCERDÀ

IMPRIMEIX: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.

La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col.laboradors.

PORTADA:

Fotografies
ATENTAT AL SEGRE

Oh, que cansat estic de la meua
covarda, vella, tan salvatge terra,
i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
nord enllà,
on diuen que la gent és neta
i noble, culta, rica, lliure,
desvetllada i feliç !

Aleshores, a la congregació, els germans dirien
desaprovant: "Com l'ocell que deixa el niu,
així l'home que se'n va del seu indret",
mentre jo, ja ben lluny, em riuria
de la llei i de l'antiga saviesa
d'aquest meu àrid poble.

Però no he de seguir mai el meu somni
i em quedaré aquí fins a la mort.
Car sóc també molt covard i salvatge
i estimo a més amb un
desesperat dolor
aquesta meua pobra,
bruta, trista, dissortada, pàtria.

Salvador Espriu

sumari

EDITORIAL	3	Los presos comunes y en ciudadano medio . 15	
ACTUALITAT CERDANA		Cerdanya (2ª part) 16	
Agenda	4	RUFACADES 17	
Flash	4	APRENDRE A VIURE	
El Misteri del Foc de L'Hotel del Lago	5	La Soledat	18
Festa de Sant Joan al Vilar d'Urtx	6	SANITAT	
La flama del Canigó	6	Aquí el Hospital (La obesidad. Un problema) 19	
Sr. Pere -En baixa forma-.	7	Las causas alérgicas	19
L'exposició d'Art	7	LLETRES	
Empresarios sindicales	7	Minotauro	20
Els traçats dels accesos als tunels, conflictius per Cerdanya	8	Me decido a escribir	20
Roser 78	9	Más fuerte que la muerte	20
Amantis?	9	Caminant	20
DESDE L'ARXIU		Regreso	21
Privilegi Reial de salvaguarda	10	CARTES A RUFACA	
CINEMA, TEATRE, ART, CULTURA		El Hospital	22
Lo que opina la població	11	Les Arrels (réplica)	22-23
El Col·lectiu d'artistes	11	RECULL	
AMICS DE LA NATURA		Conill de Bosc a la Pagesa	23
Atemptat ecològic al Segre	12	ESPORTS	
ENIGMES		Ciclismo	24
Las profecias y los efectos Magnéticos, de la Pirámide de Kheops	13	ULTIMA HORA	
Ultima hora	13	Prullans, pueblo veraniego importante	25
COL.LABORACIONES		Bellver: Aprobación presupuesto Municipal y superavit después de 1.977.	25
Sangre en nuestras calles	14	Les aventures dels suferts viatgers de Renfe . 26	
El derecho y el órgano supremo de Adminis- tración de Justicia	14	Millores D'Age	26

Agenda

Del 28 de Juliol al 2 d'Agost:	XXVII Festival de Prada. Fidelité a PAU CASALS. Els concerts se celebraran al Monestir de Sant Miquel de Cuixà. Informació a: Festival de Prada, 155 Route nationale, 66500 Prada. Tel. 050016	12 Font-Romeu: Del 12 a 20 Llivia:	Festival de cançó catalana. Exposició de pintures per el sr. CONDINS
4 Puigcerdà:	Festa del carrer Espanya.	13 Saillagouse:	Mercat de productes de granja i artesanals
5 Bourg-Madame:	Sardanes a la Plaça de l'Ajuntament	12-14-16-18-20:	Festival d'Hix de Música clàssica, a les 21 h. 30m. Amb la participació de B. Sustron, M. Tusse, Esterhazy baryton trio, A. Marion, G. Pludermacher, A. Ponce.
7 Puigcerdà:	Teatre: Un altra Fedra si us plau (de Salvador Espriu, amb la companyia de Núria Espert).	15 All:	Festa Major
" "	Assemblea extraordinària d'AMICS DE CERDANYA. A les 22 hores.	16 Puigcerdà:	Festa carrer Major.
8 Puigcerdà:	Festa al carrer José Antonio.	18 Puigcerdà:	Festa barri estació.
11 Puigcerdà:	Festa Plaça Cabrinetty.	19 Bourg-Madame:	Sardanes a la plaça de l'Ajuntament.
		20 Puigcerdà:	Concurs Hípic.
		22 Puigcerdà:	Festa del carrer Escoles Pies.
		27 Puigcerdà:	Festa de l'Estany.

Flash

BOXE ALS AUTO-XOCS

Juliol, dia 16 — Després de picar-se varies vegades amb els auto-xocs, José Lavado Moriche i Manuel Antero Ribero, varen acabar insultant-se fins arribar a les mans. Manuel Antero va sortir-ne perjudicat doncs va rebre un cop de puny en l'ull, tinguent que ser traslladat urgentment a Barcelona, per ésser intervingut.

ACCIDENT

Juliol, dia 14 — A la carretera comarcal Seu-Puigcerdà, a la recta del golf, un cotxe que anava amb excés de velocitat va sortir-se de la calçada, produint-se dos ferits lleus i un tercer que va calgué intervindre quirúrgicament però sense conseqüències.

El cotxe, amb matrícula francesa, era conduït per la Sra. Maria del Carme Ribó, acompanyada pels seus fills.

GAVINETADA

Juliol, dia 2 — A les dos de la matinada dues persones varen començar una baralla a l'interior d'un sanxet, varen ser separats per alguns clients de l'establiment, però al sortir al carrer la baralla continuà i un d'ells, concretament Miguel Ramos Delicado, va treure un ganivet clavant-li en el ventre a Antonio Moscoso Orduño. Tor seguit l'atacant es dirigí a les autoritats per explicar el fet. Mentre l'agredit era traslladat al hospital pel seu propi peu, acompanyat per Juan José Muñoz Fuente. Va ser intervingut durant tota la nit deixant d'existir a les primeres hores del matí.

Miguel Ramos feia quinze anys que estava a Puigcerdà, mentre que la víctima, Antonio Moscoso, tan sols feia un mes.

El recent congrés d'unificació dels tres partits socialistes catalans (Federació Socialista de Catalunya del PSOE, Partit Socialista de Catalunya, Condres i Partit Socialista de Catalunya, Reagrupament) haurà comportat també la unificació de les seccions comarcals dels tres partits, en el PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA. En el moment de tancar aquest número de RUFACA, s'estava pendent d'una assemblea de tots els militants cerdans de les tres organitzacions polítiques a fi d'eleger els càrrecs de direcció.

A la primera quinzena de Setembre es firmarà un conveni entre RTVE i Diputació de Girona pel qual, a partir del mes de Març, començaran les obres de construcció d'un centre reemisor de TV a Girona. Les obres duraran dos anys i en elles s'inclou una xarxa de repetidors amb els quals es cobriran les comarques —avui— gironines amb els dos canals actuals i un eventual tercer.

MERANGES

En un edifici abandonat, situat en el Molí de Meranges, es trovaren restes humanes i l'esquelet d'un gos lligat a la porta. La Guàrdia Civil ha pogut comprovar que les despulles per-

tanyien a Miquel Cros Orra, pastor i propietari de la casa. Sembla ser que morí en el llit, doncs hi havia roba en una cadira situada a la vora. Les animals escamparen els seus ossos per l'estança, així com els del gos.

LLIVIA

La comissió Provincial d'Urbanisme atorgà l'aprovació condicionada de l'adaptació del Pla General d'Ordenació de Llivia, al qual hauran d'aportar-s'hi l'informe de la jefatura de Carreteres en relació a la xarxa viària establerta i la formulació d'un Pla Especial de reforma interior que ordeni la problemàtica del sòl qualificat com urbà en l'esmentada adaptació.

TURISME

En el moment de tancar aquest núm. de RUFACA arriba la notícia de les primeres reunions preparatòries del II Congrés de Turisme de Catalunya. Entre les entitats participants hi podem trobar-ne dos - el Patronat de Turisme de Girona i la Comunitat Turística del Pirineu de Girona - que dins les seves juntes respectives hi han persones de Cerdanya. Concretament en Francesc Rosell, Salvador Torrent Masip, Joaquin Palau i Josep Pous.

A ells ens dirigim perquè ens amplïin el contingut i els objectius de l'esmenat Congrés, el qual tindrà lloc el proper mes de Març de 1979.

NOU GOVERNADOR

Els diaris han portat el recent nomenament del nou Governador Civil de la Província de Girona, Josep Donadeu Cadafalch el qual substitueix en el càrrec a Josep M. Mesa Parra. Recollim el fet, doncs, per ara, una part de Cerdanya s'hi veu afectada.

ASSOCIACIO DE COMERCIANTS

El dia 14 de Juliol quedà constituïda l'Associació de Comerciants de la Cerdanya. El primer objectiu que es comprometien fou el de confeccionar un calendari laboral així com un horari de comerç.

El components de la Junta Directiva són els següents: Vicens Almazan, Joaquin Palau, Rosa Vera, Antoni Ravetllat, Ramon Rovira, Pere Isern, Anna Estany, Sergi Rio, Josep Anglada, Joaquim Bosom, Enric Sánchez i Romà Bertran.

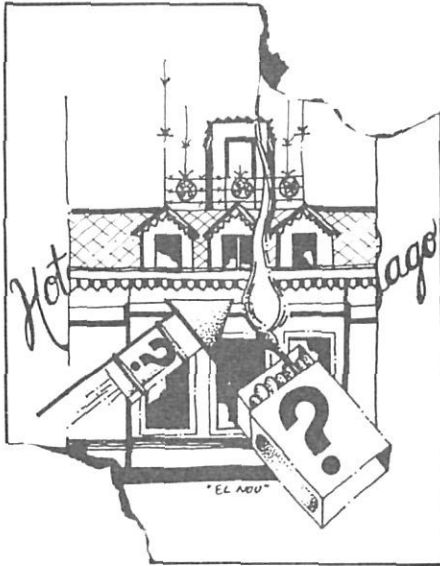
Al mateix temps, formen part de la Junta, un vocal per cada població de la comarca.

EL BARÇA A LA CERDANYA

Es confirma la notícia que el Barça passarà el mes d'Agost a Cerdanya, tal i com deiem en el núm. anterior de RUFACA. El propi entrenador, Muller, recalca que en les instal·lacions del Club de Golf de Puigcerdà s'arribarà a perfilar la plantilla de l'equip, al mateix temps que els seus components accentuaran l'apropament humà.

EL MISTERI DE FOC DE

"L' HOTEL DEL LAGO"

EL FOC

Era el 23 de Juny, a les 5 de la tarda aproximadament, quan una mainada que estava pel voltant de l' hotel del Llac fent els preparatius del foc de Sant Joan varen percatar-se que del taulat de l' hotel hi sortia gran quantitat de fum. Varen córrer tot seguit a avisar al Sr. Pubill, responsable dels bombers de Puigcerdà.

Al cap de poc tocà la sirena i als dos minuts el cos de bombers ja estava davant de l' edifici sinistrat. Arribats al lloc, prepararen ràpidament les bombes per extreure l' aigua de l' estany. Així començà el seu treball el qual durà fins a les tres de la matinada, només poguent salvar les parets exteriors del edifici, doncs l' interior estava constituït bàsicament de fusta.

A les vuit del matí de l' endemà les barbacanes encara cremaven i l' interior, on un del autors d' aquest article va tenir ocasió de' entrar-hi acompanyat per un bomber, estava tot en runes i flamenjant les vigues.

L' INFORMACIO A LA PREMSA I A RTVE.

En relació a la informació, en principi, el que sobta és la gran difusió que ha trobat en els mitjans de comunicació aquest fet, doncs, apart de que la notícia aparegués a gairebé tots els diaris de Catalunya, un equip de RTVE va traslladar-se a Puigcerdà per donar-ne la notícia.

Les informacions de la premsa no varen ésser exactes. En totes elles es donava com a cert que el foc va iniciar-se a les dotze de la nit, la qual cosa, evidentment, és falsa.

En parlar de les causes del foc, tant les notes de premsa com el servei informatiu de RTVE (Miramar, dia 27 de Juny a les 14 hores), especulaven en que l' origen del foc es pogués trobar en "un cohete verbenero", informació que no neguem però que tampoc sabem d' on surt, doncs consultats els corresponsals de l' agència EFE i del Mundo Diario, la nota del qual especulava també en que es tractés d' un foc provocat ambdós han coincidit en que la seva informació havia estat tergiversada.

LES CONVERSES DEL CARRER.

Nosaltres no tenim un criteri exacte al respecte, però el carrer parla i hem cregut convenient que el que és bo pel carrer fos bo també per aquestes pàgines.

En primer lloc, els comentaris d' uns veïns de l' Hotel es dirigiren, extranyats, a subrrallar la rapidesa amb que el foc es va prendre.

No poca gent corroboravent aquesta primera impressió.

Hi ha hagut comentaris de tots els gustos, però els mes corrents i també, els mes maliciosos s' inclinaven a pensar que el foc havia estat provocat a fi de cobrar el segur, i ho deien tot i recordant que fa uns anys l' hotel del Golf, propietat de la mateixa família Andreu, s' havia cremat sense aclarir-se mai l' origen del foc. Nosaltres hem pogut saber per testimonis presencials d' aquest succés, que finalment, sí varen ésser aclarides les causes del foc com a accident de treball fortuit. Sigui com sigui, aquestes coincidències, les "desinformacions" i el desplegament informatiu no fan mes que engreixar i fonamentar el que es mou a nivell de rumor. Fins i tot s' en ha fet una poesia que trascrim literalment.

*Es va cremar a cal Teixidor,
que, segons dites, anava de mal en pitjor,
es va cremar la farinera,
que en ves d' endevant anava endarrera,
ara s'ha cremat l' hotel del Lago.
que desde fa tres anys no servia ni per/
ni per fer un trago,
ara segons veig, ni amb els focs hi ha/
confiança,
en quin local l' hi tocarà cremar ara?
ca-si-no-ho sé. (sic).*

Rumor cada com mes crescut amb les aportacions d' altres informadors que asseguraven que un parell de dies abans s' havia ofert en els amos de l' Edifici la compra dels valuosos mobles del seu interior. Oferiment que va ésser rebutjat pels propietaris. Aixó i mil i una coses més es el que hem sentit al carrer, pero que no hem pogut comprovar. Segurament, no se sabrà mai.

RESULTATS

En conseqüència de tot això en varen sortir dos bombers lesionats.

El primer, Jesús Valiente, que al caure de la taulada i volguer-se agafar es va tallar la ma amb una llosa, poguent-se sostindre finalment amb una manguera. El segon, Francesc Baró, que al intentar derruir una paret de l' interior de l' edifici, un troç d' aquesta li va caure a la ma tallant-li alguns tendons del dits. Va ésser intervingut a l' hospital durant la nit.

El segon efecte és que Puigcerdà s' ha quedat sense un dels seus edificis més característics, el qual sembla evaluar-se econòmicament en uns 20 milions.

El tercer efecte és que queda un altre solar disponible per a la construcció.

JOAN PEITX i JOSEP M TOSAS.

FESTA DE SANT JOAN AL VILLAR D'URTIX

El dia 24 de Juny va tenir lloc al Vilar d'Urtix una verdadera festa, els principals protagonistes de la qual foren els nens.

La festa s'inicià a dos quarts de quatre de la tarda a les escoles del poble. Es va començar fent garlandes de roba i de paper de diari pintades pels nens.

A les cinc es va prosseguir amb un concurs de dibuix on els nens varen poguer demostrar les seves grans dots artístiques.

Tot seguit es realitzaren les curses: concurs de bicicletes, carres de sacs i altres jocs per a petits i grans. Ja podeu pensar que, al haver-hi pocs nens al Vilar, es va tenir que recórrer als jocs més

sorprenents per contentar a totes les edats. Un cop acabats, es van repartir premis a tots, atenció dels Bancs i Caixes de la Vila i, finalment, una estupenda i esperada xocolatada.

Tenien previst anar a buscar la Flama del Canigó, cosa que fou impossible per disposar solament d'un cotxe.

A quarts de nou acomençarem el sopar a la plaça des safaretjos on s'havia montat una gran foguera amb dos "pagesos" fets pels nens.

Es va escenificar un conte — "La rateta que escombrava l'escapleta"— que els nens del Vilar portaven assatjant feia quatre dies.

Hem de dir que la representació va se un èxit, ja que els nens anaven pintats i caracteritzats segons el paper a fer.

La gent va estar molt contenta, doncs en el Vilar aixó era una experiència nova.

Seguidament i mentre el foc cremava, es va fer un costellada en la qual hi participà tot el poble, doncs la gent se sentia bé. Crec que varem viure unes hores felices de veritat tots junts.

Al acabar el sopar es va posar música i varem ballar fins a les 2 de la matinada, hora en la qual s'acabà la festa. Al menys per unes hores, la gent s'havia sentit a gust i unida, i és que no hem d'oblidar als pobles petits.

Jo puc dir, a títol personal, que la il·lusió posada per la mainada i els grans em van omplir de satisfacció. Esperem tornar a repetir l'experiència ben aviat.

CARME MORENO

LA FLAMA DEL CANIGO

Un any més s'ha celebrat la tradicional festa de "La Flama del Canigó". També, en aquesta ocasió, s'ha anat a recollir-la a la Guin-

gueta, on s'hi han trobat gent de la Tour, d'Enveitx, de Llivia (la representació més nombrosa) i de Puigcerdà.

Malgrat les seves dificultats, aquest és, potser, l'únic acte amb caire autènticament popular que es fa entre les "dos Cerdanyes" (deixem a part l'oficialista acte de confreternització, que té lloc per la festa de l'Estany). I en aquesta ocasió s'ha accentuat la decisiva importància que hi juga la frontera, i no per voluntat dels propis cerdans.

El fet fou que el policia de servei a l'aduaneta, no sols no donà facilitats per poguer passar fluidament (tal i com es feia en els millors anys del franquisme), sinó que s'empenyà en demanar documentació i llibres de família (els cotxes anaven plens de mainada) a alguns dels integrants de la caravana. Sols a alguns, i fins i tot, en algun cas no va deixar-los passar, no varen poguer creuar la barrera.

Un avegada solventats els tràmits burocràtics, entràrem a la Guingueta, on ens esperàven els cerdans adscrits a França. Els porrons van anar de mà en mà fins que en el moment de recollir la Flama es desentonaren "Els Segadors". Tot seguit, un grup d'atletes conduí l'esperit català al cim del campanar.

La festa en general no va trobar ressó popular i en aquest sentit la "verbena" de la nit subratllar la manca de participació, manca que respon entre d'altres raons a una organització precipitada, així com la poca vibració de la població de Puigcerdà per aquestes qüestions.

EL Sr. PERE — EN BAIXA FORMA

Els que ja coneixeu al Sr. Pere pensareu que aquest mes deu haver estat atrafegat comentant amunt i avall les últimes jugades. Segurament ja el veieu ensenyant en els bombers com es té que apagar el foc de l'hotel del Llac o demostrant amb ets i uts que ni es tracta d'un foc casual; pot ser us l' imagineu explanant-se sobre el fracàs de la festa de la Flama del Canigó a Puigcerdà o sobre la "simpàtica sortida d'un policia que no s'ha adonat que els temps ja han canviat; o pot ser ja el veieu regirant pardenes de la festa major buscant algun pobre desgraciat que li escolti el "deslluiment de la festa major d'enguany"; o millor, en mig del mercat despotricant contra ICONA i interpretant la tragèdia del cerdà davant la destrossa del Segre; o, fins i tot, discutint amb els cofreres comerciants del carrer Major o del carrer España, del carrer Escoltes Pies o del carrer José Antonio (renoi, quins noms de carrer...!) sobre si el dia de Sant Joan s'ha de tancar o no s'ha de tancar sobre si els dependents han de fer festa o no han de fer festa, etc., etc.

Doncs, no. Aquest mes el Sr. Pere l'ha agafat mística. Els que hagueu tingut ocasió de veure'l pel carrer — cosa difícil ja que no ha sortit gaire — l'haureu trobat més prim, envellit, distret i caminant com si flotés.

La causa no la vaig poguer esbrinar fins fa pocs dies. Concretament el dijous que em vaig creuar amb ell a l'avinguda "Generalísimo Franco" i quasi no em saluda.

— Sr. Pere, on aneu home?. Fa molts dies que no fem petar la xerrada i és que en el fons un és caritatiu.

— Jo ja noestic ni per a fer petar la xerrada - em contestà amb

un to trist, gairebé amb veu baixa.

— Doncs mira: que hi ha un cabró a Rufaca que se les ha agafat amb mí i escriu totes les bestieses que dic pel carrer i, ara, la gent em gira la cara. La meua — la cara — es va tornar vermella, blava, verda i, progressivament, groga amb floretes, però fent un esforç per aparentar naturalitat vaig prosseguir:

— Però vos fa molts de temps que aneu rumoreixant per aquests mons de Déu. Això no és pas nou.

— Sí home, sí, però no és això; mira: xerrar és una cosa i que quedi escrit el que dius a la babalà n'és un altra — digué mentre semblava com si s'animes — I que se m'atribueixin públicament tots els rumors del poble ja és un gra massa. Després, sempre me les carrego. Que has dit això i no és veritat, que si has dit allò i es fals... De sobte, semblà recuperar tota la seva antiga energia: l'espina corva se l'incorporà i, prenguent aire, exclamà:

— Però, t'ho juro, com enganxi al tal Kere, li arrenco les tripes i el penjo a dalt d'un arbre, que això es porta molt ara.

KERE

L'EXPOSICIO D'ART A PUIGCERDA

El passat 2 de Juliol s'inaugurà una important exposició de pintures, dibuixos i tapissos a "la Caixa" i a la Caixa Provincial. Hi participaren els següents artistes: J. Almeida, M. Boces, F. Carbonell, C. Clot, J. Descarga, J.P. Poirier, E. Romero, A. Sánchez i P. Vinyet.

Durant els pocs dies en que les dugues sales han estat obertes, un nombrós públic (nombre potser mai assolit a la comarca) va poguer

admirar obres d'una franca qualitat, encara que de diferents estils.

L'equip de RUFACA, segurament d'acord amb la gran majoria dels visitants, felicità calurosament els esmentats artistes, esperant d'ells que segueixin donant a la nostra comarca un patrimoni artístic-natural digne de la Cerdanya.

LA REDACCIO

EMPRESARIOS SINDICALES

Convocada por la sección comarcal de la Unión de Empresarios de la Construcción de Girona, el día 6 de Julio tuvo lugar en el local de dicha entidad una reunión empresarios-centrales sindicales a la que sólo acudió Comisiones Obreras

El motivo de la reunión se centró en el convenio de la construcción actualmente vigente. Básicamente, los puntos que se trataron fueron los siguientes:

■ La supresión o no del tiempo destinado a bocadillo, dado que en el actual convenio éste no consta y dándose la circunstancia, al mismo tiempo, de que la mayoría de los empresarios lo permite.

■ El hecho de haberse producido un aumento salarial antes de que se fijase el convenio.

■ Intemperie: la necesidad o no de parar las obras cuando hay mal tiempo, percibiendo los trabajadores un jornal digno que les permita seguir su ritmo habitual de vida.

■ La declaración de todas las horas trabajadas.

Una vez expuestos estos temas, la central sindical presente concluyó en la necesidad de informar a sus afiliados sobre todos los temas tratados, así como la oblitividad de seguir la normativa establecida en el convenio.

ELS TRAÇATS DELS ACCESOS ALS TUNELS, CONFLICTIUS PER Cerdanya

Una vegada més anema tractar uns temes relacionats amb els túnels de Toses i del Cadí, i segur que no serà l'última. Aquesta vegada no és per raonar les avantatges o inconvenients que l'obertura dels dos forats poden ocasionar a la Cerdanya, sinó per esbrinar dues qüestions molt concretes.

La primera relacionada amb l'aprovació definitiva del projecte de traçat del túnel de Toses.

A l'esmentat projecte, que va ésser exposat al públic a finals de l'any 1.976, s'hi inclouen dues solucions pel tram Alp-Puigcerdà.

■ una que va d'Alp a Urtx passant per El Vilar la qual aboca a la C.N. 152 en el punt quilomètric 165,245 a uns 200 metres de l'intersecció amb l'actual carretera local, i precisament és el que ara s'ha aprovat definitivament.

■ i l'altra solució, presentada com alternativa degut a les dificultats tècniques del primer traçat, segueix la carretera vella d'Alp a Puigcerdà passant per Escardachs i abocant en plena recta de Queixants a pocs metres del creuament amb la C.C. 1313 a la Seu d'Urgell.

Es extrany i contradictori que la solució aprovada sigui la que presenta més problemes tècnics i de tot tipus. Primer perquè passa per un terreny molt accidentat i això fa que s'hagin de construir grans taluds de fins i tot 5 metres d'alçada i de 40 metres de llargada. Aquest fet, a part de la deteriorització ecològica del paisatge fa que siguin inacessibles les vivendes que s'aixequen al costat de l'actual carretera. Inacessibles i a més a més declarades fora d'ordenació, doncs resulten afectades per la franja de 57 metres d'amplada on es prohibeix l'edificació. No s'enten que es faci passar una nova carretera nacional pel casc urbà d'una població, quan la tendència general es desviar-les, i més en aquest cas concret on ja hi ha una solució alternativa que passa per un sòl agrícola i per tant no urbanitzable, i molt planer.

I encara sembla més contradictori quan un s'assabenta de l'opinió dels entesos: la del Sr. Joan Llansò, enginyer, en cap de la V Jefatura Regional de carreteres, tant a nivell personal com la del organisme que

presideix, són favorables al traçat per Escardachs; aquesta opinió coincideix amb la de IBERING, empresa constructora, autora del projecte i la del seu enginyer Sr. Lluís Bach. També coincideix amb la de PROYDEGESA, concessionària de construcció i explotació de la variant, i del seu director-gerent Sr. Rafael Pinedo, que va tenir l'iniciativa de promoure la solució alternativa que ara s'ha desestimat. Alternativa que si bé representava un petit increment en el presupost total de la variant, compensava de sobres per les millores que suposava el estalviar l'actual pas a nivell de Queixants, l'actual pont sobre el riu Segre, així com les fortes corbes amb molta pendent que hi han entre el pas a nivell i el punt on abocaria la solució aprovada.

L'opinió dels Ajuntaments de Cerdanya directament afectats (Fontanals de Cerdanya - Quiexans, Urtx i El Vilar, Bolvir i Puigcerdà) també és favorable al traçat desestimat.

Sembla que els motius que varren fer que l'organisme competent per l'aprovació del projecte prengués la seva decisió van ésser les impugnacions dels pagesos afectats i especialment la presentada per la Càmera Agrària Comarcal, la qual es va pronunciar en contra de la solució per Escardachs: pronunciant que no s'entén i no perquè no sigui cert que s'afectés a alguns pagesos, però la veritat és que tant una solució com l'altra, com qualsevulla solució intermitja, afectaria a uns o altres pagesos i per tant és incomprendible que l'organisme que té per finalitat la representació i defensa dels interessos de tots els seus associats, es defineixi arbitràriament a favor dels interessos d'una minoria.

Així doncs partint de la base de que qualsevol modificació a nou traçat de la xarxa viària existent, implica la corresponent afectació, és imprescindible una valoració global que decideixi la solució més procedent.

Per altra banda, el traçat del accés al túnel del Cadí també porta problemes.

Es tracta de la carretera per ac-

cedir a la boca nord del túnel, que ja compta amb l'aprovació definitiva, i més especialment, una extensa zona destinada a ubicar l'àrea de serveis i manteniment complementària al túnel, que encara no compta amb la corresponent autorització, que perjudiquen a les famílies del RIU.

Els terrenys afectats són des del punt de vista del valor agrícola els millors del poble, doncs per les seves condicions físiques són quasi els únics que es poden conrear mecànicament.

Els pagesos afectats fan les següents demandes:

-1. Proposen un lleuger desplaçament del traçat i principalment de la zona prevista per Àrea de Servei Manteniment, cap a uns terrenys que si bé no són planers, no invadrien de ple la millor zona des del punt de vista agrícola.

-2. Reduir al màxim passible la superfície destinada a l'esmentada Àrea, justificant els serveis que si prevenen instal·lar i les seves necessitats d'espai.

-3. Que la valoració que es faci de les finques definitivament afectades, estigui d'acord amb el valor real de les mateixes.

-4. Per últim, que aquesta afectació supeditada a l'execució real del projecte, és a dir a l'obertura del túnel; que es permeti als seus propietaris conrear-les fins a l'últim moment, i que retornin a ells en cas de no realitzar-se el projecte.

En un altre cas veiem la necessitat d'un estudi complert de la xarxa viària que resolgui els problemes presents i futurs de les comunicacions a la Cerdanya.

L'obertura dels túnels de Toses i Cadí representarà per la comarca, entre altres efectes, un important augment del tràfec de vehicles que les actuals carreteres, amb un traçat difícil i pessim estat, no poden absorbir.

Aquest estudi, sens dubte, s'hauria d'incloure en el Pla Comarcal d'Ordenació Urbana, que ja ha començat a caminar.

Antoni TEIGNER COT

ROSER '78

La Festa Major d'aquest any, acompanyada d'un sol esplèndid, ens ha estat presentada amb un cartell que des mereix els dels anys anteriors, però, en canvi, l'aparició del llibre de festes en una edició bastant ben cuidada ha sigut un acert de la Comissió de Festes.

El Roser pròpiament dit va començar amb el tradicional cercavila i amb un repiqueig de campanes. Els gegants, els caps grossos, les majorettes i la Banda de la Creu Roja animaren, com és de costum en aquestes diades, els carrers de la Vila anunciant l'inici d'aquesta festivitat. De totes formes, el dia anterior s'havia intentat animar inútilment al jovent amb un concert rokanrollero de gran qualitat. Però la resposta dels joves de Puigcerdà no va ésser suficientment activa com per emplenar mínimament l'envelat.

Al diumenge i diluns, les acostumades audicions de sardanes, a cura de les cobles Selvatana i Costa Brava, tingueren una bona acollida, sobretot a les tardes, al Passeig 10 d'Abril i al parc Schierbeck.

El dilluns a la tarda es varen celebrar, com és habitual des de que es constituí l'actual Ajuntament, les cucanyes. Cal dir, però, varen ésser fetes amb molt poc interès tant per part dels organitzadors com per part dels assistents, els quals, uns i altres, eren molt pocs. Es varen acabar ràpidament, semblant que els organitzadors tinguessin pressa per anar al concert, el qual, també com cada any, fou gratuït i, pot ser per tal motiu, l'assistència va ser massiva. Interpretat per les orquestres Selvatana i Costa Brava, el repertori va ésser igualment tradicional: Rusinyol, Rusó, Cant del Ocells... i la gran apoteosi final amb Els Segadors.

Si hem dit que l'assistència al concert fou massiva, no es pot dir el mateix del "sarao" de la nit en el qual només hi havia quatre gats, tant el primer dia com el segon. Raons?. Entre d'altres coses, creiem que la principal és l'elevat preu de l'entrada (700 "peles" la parella) Recordem, per exemple, que a la Festa Major de Bellver varen fer un preu popularísim: 50 ptes. al ball de tarda.

Si el preu de les entrades és, probablement, una de les primeres causes de la minvada assistència al ball, nosaltres apuntaríem com a solució lògica reduir el nombre d'orquestres i conjunts per reduir, en conseqüència, quedaria reduït el preu de l'entrada.

En resum, ha estat una Festa Major bastant apagada. Encendre-la és una feina que tots tenim pendent per l'any que ve.

COLLECTIU

AMANTIS ?

El diumenge dia 2, diada de la Festa Major de Puigcerdà, va tenir lloc a l'envelat una representació o similar portada a terme pel grup "Amantis", el qual afirmava fer teatre infantil.

Podríem dir que el grup en qüestió no tenia gaire idea d'animar ni portar a la mainada. Crec sincerament que la seva actuació va ésser nefasta pels nens, els quals no hi prestaven ni molta ni poca atenció, sinó tot al contrari.

La representació tenia que iniciar-se a 2/4 de 6 de la tarda, però van començar a vendre les entrades a partir de les 6. Després d'haver-nos d'esperar mitja hora més, una petita orquestra de la mateixa companyia interpretà una sèrie de peces musicals fins que, al cap d'una estona, aparegué una noia per a dir que la representació s'hauria de deixar per un altre dia perquè els hi faltaven tres companyes, les quals no se sabia on eren degut a una pana que havia sofert el seu cotxe.

Ens demanem si amb un conjunt de musics i quatre actors no s'hagués pogut improvisar alguna cosa, doncs el que era evident és que la mainada volia veure quelcom fos el que fos.

Al cap d'un altra estona, s'ho varen pensar i començaren a representar quelcom veritablement monstruós. La veritat és que ni nosaltres ni els nens vàrem entendre res. L'obra posava en evidència a una dictadura militar i als "enxufats", però tot estava tan sumament barrejat que els nens vàren començar a cridar: "fora", "malo", "Frankenstein", "Luis Ricardo", etc. etc. Aquesta va ésser la crítica del públic al que es dirigien.

Per altra banda reivindicant la llibertat d'expressió, duïen uns grans adhesius penjats. Nosaltres entenem que això no es pot demanar si no sabem el que volem expressar o si no aconseguim trobar la comunicació amb el públic, en aquest cas els nens.

La representació finalitzà amb un guitarrista que devia ésser l'animador, el qual cantava cançons infantils, com és ara tipus "Ramoncín" o, per entendre'ns millor, "rockanrollero pur".

CARME MORENO

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDA

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDA

Restaurant típic de Cerdanya

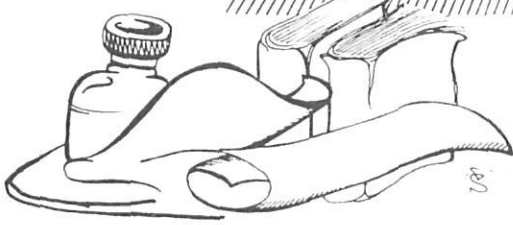
EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDA)

Tls 88-08-69
88-04-67

BANCO
HISPANO AMERICANO
PUIGCERDA

PRIVILEGI REIAL DE SALVAGUARDA

És el mateix rei fundador de la Vila, Alfons I, el Cast, qui ja en el seu privilegi de 1.181, posa tots els habitants de Puigcerdà i tots llurs béns, sota la seva reial protecció i defensa o salvaguarda total. Vegeu con s'expressa el tex original llatí, que traduïm deprés a la nostra llengua: "Ideo mando et volo ut omnis home vol femina, qui ibi populaverit, vadat et veniat salvus et securus cum omnibus suis rebus, et nullus eis malum faciat nec contradicat, et sint omnes sub meo guidatico: et qui eis malum vel forciam fecerit, iram incurrat et mille solidos mihi paccabit". És a dir: "Vull i mano que tothom -home o dona- que vingui a poblar Puigcerdà, vingui i vagi sempre sa o il·lès i segur amb totes llurs coses, i estiguin sota la meva salvaguarda, i que ningú els perjudiqui ni els contradigui en res, car el qui s'atreveixi a fer-los algun dany o violència, incorrerà la ira del rei, i a més a més pagarà la multa de "MIL SOUS", quantitat certament crescuda per aquells temps.

Aquest privilegi de salvaguarda reial, fou confirmat l'any següent -1.182- per l'esmentat rei Alfons: salvaguarda que aleshores fa extensiva als mercaders i a tota altra gent i amb llurs mercaderies, que vinguessin a les fires de Puigcerdà. El confirmà també el rei Jaume d'Aragó, l'any 1.242, bo i dient que jamai separaria d'ell els puigcerdanesos ni els cediria a ningú "in perpetuum" ni tampoc res dels termes a pertinenses a ells otorgats. De forma semblant s'ex-

pressa Jaume de Mallorca l'u de maig de 1.270, el qual concedia, endemés, a tots els prohoms i comú de Puigcerdà -degut als bons serveis que aquests li havien fet- que qualsevol d'ells pogués "guiar", o salvaguardar en dita vila, els deutors d'algun veí, fins que el creditor fer pregonar que aquell seu deutor no podia ésser "guiat" o salvaguardat.

D'altra banda, el susdit rei Alfons, l'any 1.182, concedí als puigcerdanesos el dret de poder capturar i castigar - d'estreñyer e constreñyer- sense consentiment del batlle a tot malfactor que injustament ocasionés algun dany a qualsevol veí de la vila, fins que aquell hagués rescabalat integrament tot el dany causat, amb tal, però, que constés innercívocament el susdit dany.

En canvi, "com a gràcia especial" otorgà un privilegi -confirmat el 1.276 pel seu nét Jaume el Conqueridor, en virtut del qual ni el batlle ni el veguer no podien capturar cap habitant de Puigcerdà, ni tenir-lo pres per cap causa ni motiu, - llevat que fos acusat d'un crim mereixedor de pena de mort, mutilació de membres o altres penes de sang - amb tal que prometés idòniament davant la Cúria Reial, que compliria equitativament amb els seus creditors o demandants.

A més a més, l'esmentat rei Jaume hi afegí que cap habitant de Puigcerdà que fos capturat i empresonat pel batlle, no havia de pagar "escarcellatge", és a dir, pel guardià de la presó; tampoc

no havien de fer guardes a la presó ni als criminosos refuiats a les esglésies -en virtut del dret d'asil-; comesa que era a càrrec dels "saigs" o agutzils de la Cort.

Cal fer esment també d'una altra concessió otorgada el 1.182 pel rei Fundador, tentes vegades esmentat, en força de la qual, tot puigcerdanenc -que entre béns mobles i immobles tingués per un valor de mil sous- havia d'ésser cregut pel seu sol jurament i sense necessitat d'haver d'interposar plet, en una relació de deute de cent sous

Adhuc més: per un privilegi datat el 1.375, aquell habitant de Puigcerdà a qui la justícia li hagués tancat i segellat les portes de sa casa, si ell depositava les penyores exigides, fins a un valor màxim de seixanta sous, podia trencar el segell i obrir les portes, sense incórrer sanció de cap mena.

Altres concessions fetes a Puigcerdà pel rei Alfons I, eren els de qüestia, passatge, ussatge i lleuda. (D'aquest darrer, en parlarem un altre dia).

La qüestia, -nom provinent dels antics qüestors romans, que tenien la comesa de registrar i cobrar l'import de les multes i altres tributs estatals en totes les províncies d'aquell imperi, tribut àdhuc vigent a Andorra, havia estat implantat també en el nostre país; però en el nostre cas, el privilegi venia a ser la condenació de les multes de caràcter estatal o reial.

El peatge o passatge era el dret a taxa que es percebia per passar per cert indret entre un territori i un altre; i el rei Alfons eximí als puigcerdanencs d'aquest tribut en tots els seus regnes.

L'ussatge era la llei constitutiva d'un país, derivada de l'ús o costum. El rei va eximir d'aquesta llei general als de Puigcerdà, i en canvi permet i vol que es respectin les constitucions ordenances, usos i costums de Cerdanya.

SALVADOR GALCERAN
Arxiver Diplomat

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDA

Niguel

JOIERIA RELLOTGERIA

J. Fullana
PUIGCERDA

LO QUE OPINA LA POBLACION

Más que querer hacer la descripción de la tan lograda exposición de pinturas, dibujos y tapices que se desarrolló el pasado mes de Julio, preferimos apuntar aquí la opinión misma del pueblo, a partir de las reflexiones que quiso amablemente apuntar en las dos libretas de sugerencias y opiniones colocadas en las dos salas. Por supuesto, reflejamos sólo una parte dado que las opiniones fueron numerosas.

* *Encuentro que es una buena idea hacer una exposición de arte, ya que es interesante conocer algunas obras nuevas de pintura y de éste modo conocer también a los autores. Nos gustan bastante todas ellas y felicito a los autores porque creo que tienen mucho mérito.*

* *Lo més interessant, jo crec, d'aquesta mostra, és l'unió, que mitjançant l'art, es troba, de personalitats i estils en una tasca comuna. Aquesta sana unió hem de lograr, entre tots, que perduri igual.*

* *Muchas felicitaciones, que son bien merecidas.*

* *Felicitaciones por el empeño y el entusiasmo.*

* *Es una obra molt interessant i necessària per la promoció del art i dels artistes de Cerdanya.*

* *Ha estat molt bé. Vos felicito nois, ferà temps que iniciatives com aquesta feien falta ací, a Puigcerdà, endavant!*

* *Ja era hora! de que els artistes de Cerdanya es donguin a conèixer, que duri força. S'ha demostrat un nivell de creació molt alt.*

* *Felicitats a tots per la vostra col.laboració en aquesta exposició d'obres d'art.*

* *Los cuadros al óleo me han gustado. Hay algunos de una gran fuerza expresiva y la combinación de colores está bien.*

* *En conjunt m'han impressionat molt i considero que estan molt bé. En el fons m'ha causat una mica de tristesa.*

* *Me han gustado mucho, espero que se repita otro año.*

* *Vale la pena ver los artistas de la comarca.*

* *Me gusta el ambiente de carajillo que impera en la sala.*

* *Es digne d'admirar l'ésforç i la il.lusió amb que surgeixen d'entre nosaltres els artistes. Alguns d'ells s'estan fent però amb visió de futur. Animos i endavant. Val la pena.*

* *Está bastante bien, pero se tendría que poner en un sitio (la exposición) que se viera más. Los cuadros generalmente están bien aunque hay algunos que no entiendo nada.*

* *Per molts anys poguem venir a admirar aquestes obres.*

* *A la primera que asisto. De vosotros depende que no sea la última.*

* *Hi ha tapissos que están molt bé i ni ha que els hi falten moltes "tablas".*

* *Sumergir-se aquí dintre és contemplar aquest món que ens envolta i que intentem comprendre.*

* *Felicitemos a los artistas ceretanos que dedican con entusiasmo sus aptitudes a enaltecer a nuestra tierra.*

* *En qué és nota que falta una escola d'Arts i Oficis?.*

* *La Cerdanya pot presumir d'artistes. Que la bona unió perduri sempre.*

* *No desprecieis los paisajes, la Cerdanya es paisaje (dixit yo...) (sí, ya sé, que me compre una cámara forográfica).*

* *Los fondos no me parecen los adecuados y la iluminación la creemos deficiente.*

* *Algunos necesitan un lavado de cuadro para volver a estar un poco mejor.*

* *Es meravellós l'ésforç dels nostres artistes.*

* *Sal de tucasa, escápate! busca a tu chica, escabúllete! Quema tus libros, sal al camino, y..., ... riéte, riéte! (de Ramoncín).*

El col·lectiu d'artistes que presentà les dues exposicions del passat mes de Juliol agraeix la gran participació del públic cerdà a les sales ofertes per "La Caixa" i la Caixa Provincial i espera poguer seguir donant, més endavant, altres mostres del seu ànim cojointament amb altres artistes que no han pogut participar en aquesta ocasió.

(Aspecte parcial de la sala en el moment de la inauguració)

L'ISART

Restaurant típic de muntanya
Escudella i carn a la brasa

Tel. 880.662 - 26 BOLVIR

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4

PUIGCERDA

ATEMPTAT ECOLOGIC AL SEGRE

El dijous 22 de Juny tingué lloc a Puigcerdà una reunió amb assistència de representants de L'Ajuntament, dels partits polítics i de diferents entitats culturals i esportives de la Cerdanya. El fet que la promogué era suficientment important perquè totes aquestes entitats i el poble cerà sencer es movilitzessin. Es tractava, en definitiva, d'un greu atemptat ecològic al Segre perpetrat directament o amb l'autorització d'ICONA.

Aquesta entitat ha portat a terme aquest hivern passat, segons uns, o antes, segons altres, un autèntica canalització del riu, destrossant el seu curs natural i, en conseqüència, l'habitual bosc de ribera que creix en els seus marges, el qual venia qualificat en el Pla d'Ordenació com a zona a protegir. La canalització s'ha fet per l'amuntament de grava al llarg d'uns 800 metres del riu. El primer resultat d'això ha sigut la total alteració de l'equilibri ecològic, la prova més clara de la qual alteració la suposa la desaparició de les apreciades truites cerdanes.

Extranctem un informe elaborat per la Societat de Caça i Pesca de la Cerdanya on s'explicita molt detalladament la gravetat del fet:

El riu Segre era i no sabem si encara ho és- un dels millors rius d'Europa en la repoblació natural de les seves espècies, en concret, la truita comú o fario. Si bé és impossible precisar amb exactitud la quantitat de captures realitzades anyalment, les dades de les quals es disposa defineixen el nostre riu com un dels truiters millors d'Europa, per sobre dels siussos, per exemple.

L'alteració de l'ecosistema amb la destrucció de l'habitat de l'espècie ha menat les truites cap a altres indrets, despoblant-se pràcticament la zona afectada.

El canvi del curs del riu continua l'informe, apart d'acabar amb les truites, destrueix també la fauna terrestre yeacuicola (peixos i microorganismes), i la fauna vegetal.

Donat la gravetat d'aquest fet, a l'esmentada reunió es decidí endegar una campanya de premsa i es constituí una comisió representativa de les diferents entitats presents a la Cerdanya, la qual fou encarregada d'elaborar un informe complet sobre aquest afer per entregar al enginyer d'ICONA a Catalunya, Sr. Roch Carulla, el qual tenia anunciada la seva propera visita.

S'acordà igualment que si amb aquesta visita no es donaven solucions d'una o altra manera al pro-

blema, s'exigiria el cesament immediat del responsable d'aquest fet, Salvador Alemany, delegat de ICONA per la Cerdanya i, al mateix temps, convocar un acte públic a fi d'aportar la màxima informació a la població de la comarca.

La veritat és que tot això, fins ara, no ha sigut necessari, doncs les notes de premsa, especialment la de l'agència EFE, foren suficientment eficaces som per promoure el neguit d'aquella entitat oficialment destinada a la salvaguarda de la natura. Les trucades de telèfon d'alts responsables d'ICONA se succeïren. Amb elles es responsabilitzaven, inicialment, d'uns 200 metres dels totals afectats, mentre la resta la atribuïen a la Comisaria d'aigües o a la iniciativa privada d'alguns pagesos, afectats per l'engrossament d'alguns meandres, els quals anaven menjant-se les seves terres. Aquest problema, fàcilment solventable amb mesures menys dràstiques, no podia carregar-se, però a les espatlles dels pagesos ni sobre l'esmentada Comisaria d'aigües, doncs, en realitat, qui administra la zona és ICONA i és ella, per tant, la que autoritza o desautoritza qualsevulla mutació.

Finalment, el dijous dia 29, vingueren els responsables d'ICONA els quals, conjuntament amb els representants de les entitats ciutadanes inspeccionaren el riu. L'evidència de l'ateptat ecològic conduí a una clara responsabilització en refer el curs natural i assegurar el repoblament de truites pert part d'ICONA, la qual acompanyava un projecte sense data en el que pretenia justificar el desastre comés anteriorment.

De moment, la gent segueix a l'espectativa dels resultats definitius.

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
DOMÈSTICS E INDUSTRIALS

Avinguda Dr. Pigullem, 3
PUIGCERDÀ (Girona)

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel: 88 02 77

PUIGCERDA

Palau 3

Major, 13 - Telèfon 88 06 99 - Puigcerdà

LAS PROFECIAS Y LOS EFECTOS MAGNETICOS DE LA PIRAMIDE DE KHEOPS

Después de las consideraciones anteriores sobre la situación y las dimensiones de la pirámide de Kheops, veremos pues los efectos magnéticos de la pirámide.

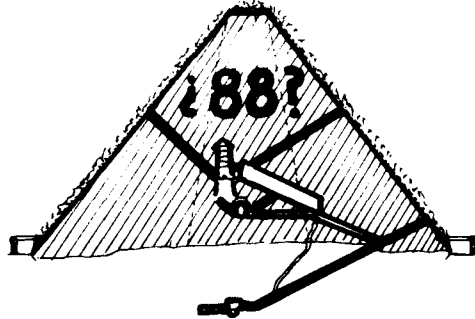
El señor A. Bovis encontró una gran cantidad de animales momificados en el interior de la pirámide. Habían entrado accidentalmente durante el curso de la historia y no pudieron salir. Ninguna operación ni preparación habían sido por lo tanto realizadas sobre ellos; se habían momificado por sí mismos. Más tarde, Bovis se dió cuenta que al colocar partículas vivas a una altura de 1/3 dentro de una pirámide miniatura los cuerpos de momificaban también. Por ejemplo, un seso de cordero que se degrada normalmente en pocas horas, queda intacto durante 49 días con tan sólo una deshidratación del 60 %. Para el profesor K. Drbal, si se coloca una cuchilla de afeitar gastada a 5 cm. del suelo dentro de una pirámide de cartón de 15 cm. de alto, orientada hacia el norte, se notará que 12 horas más tarde el hilo corta perfectamente. Sin embargo se dió cuenta que una cuchilla normal expuesta una noche a la luz de la luna perdía su hilo. La polarización lunar deforma la estructura de los micro-cristales del hierro.

UNA PIRAMIDE NOS PUEDE CURAR

Con pirámides miniaturas se han hecho también varias experiencias.

Los animales se ponen naturalmente debajo para poder descansar mejor o para curarse de alguna enfermedad (cortes, caída de pelo, envejecimiento, etc...), algunos autores piensan incluso que los perros y los gatos que han estado mucho tiempo debajo de una pirámide se vuelven vegetarianos, (...). Una pirámide encima de la jaula de un pájaro nervioso le de-

vuelve progresivamente su tranquilidad. Los animales, en presencia de agua tratada debajo de una pirámide, la prefieren al agua corriente. Las gambas crecen más y viven más tiempo puestas debajo de una pirámide.

Para la gente se ha notado efectos especiales. Se nota una sensación de calor o de frío, corrientes parecidas a las de un ligero viento que pasa por la piel, picores, hormigueos. Los efectos permiten aumentar las posibilidades de curación de un enfermo, (la sangre se coagula más rápidamente, los morados son menos duraderos, hace mejorar el estado de los que padecen del estómago, lucha contra los catarros, las picaduras de mosquitos, ayuda a la relajación y al sueño. Ahora bien, una pirámide con las proporciones relacionadas con las de Kheops demasiado grande puede provocar dolores de cabeza puesto que la dosis magnética será demasiado fuerte. Sin embargo intensifica la telepatía y el campo bioenergético de las personas (aura). El magnetismo de la verdadera pirámide pudo "volatilizar" el cuerpo de Kheops y llevar su "espiritualidad" hacia la antimateria según varios autores.

EDAD DE ORO EN 1.988

El último punto a tratar se refiere a las profecías que se han podido descifrar en las formas, dimensiones, orientaciones de la pirámide; el sueño de Surid lo mencionaba ya en el año 4481a. JC. Así, siglos

y siglos parecen haber sido previstos y que pueden palpase todavía hoy en día. El pasillo de entrada, largo de 28 metros corresponde al periodo de la preparación e iniciación a los misterios del Universo. Luego, un pasillo de 77 metros, desciende hacia la cámara subterránea. El pasillo expresa la degradación humana y su ambición materialista; la cámara expresa el caos. Esta cámara se llama también de la "locura" y tiene la particularidad de estar construida al revés, o sea las baldosas del suelo están en el techo, el suelo tiene el pulido de los techos, la puerta de entrada está más cerca del techo que del suelo, los dibujos están al revés y representan hombres matándose. El principio de la galería de los Antepasados expresa el Exodo de los Hebreos. A la vertical de la cámara subterránea está la cámara de la reina que coincide con la fecha: 18 de Junio de 1.918 y el renacimiento espiritual. Encima está la cámara real que corresponde al año 1.950 y expresa el periodo de reflexión.

Pero antes se tiene que pasar por el principio de la antecámara que precede a la sala de los sarcófagos. Sus medidas corresponden con las fechas del comienzo y final de la Primera Guerra Mundial. El paso anterior a la cámara real (29 de Mayo de 1.928), corresponde al día en que empezó la crisis económica. Otras etapas indican la época 1.939-1.945. (En estas etapas cronológicas, el pasadizo se hace notablemente más estrecho y con una longitud y altura correspondiente a la duración de la beligerancia. Después de la cámara real se tiene que observar las dimensiones de la pared oeste que nos indica que en el año 1.988 está el fin de nuestra época, de nuestros mundos. No se trata de un apocalipsis, todo lo contrario. Se trata del punto final de un largo periodo de incompreensión y de intolerancia y el comenzar de una nueva edad de oro espiritual. Tenemos que señalar sin embargo que la conjuntura astral de los años 1.982 y 1.983 está en las mismas condiciones que durante las dos primeras guerras mundiales.

I. Peren

(Continuará :EL TELURISMO)

ULTIMA NOTA. - En el número 5 de RUFACA hablamos en esta misma sección del "TRIANGULO DE LAS BERMUDAS". En el artículo hablamos de una pirámide (o de varias) en el fondo del mar de las Bermudas. Durante el mes de Agosto, el Sr. Jaques Mayol, ayudante del famoso escritor Charles Berlitz efectuará una sumersión por el triángulo de las Bermudas para perforar el mole piramidal con el Dr. Mansol Valentine de Miami, especialista en arqueología submarina, financiado por el industrial griego Ari Marshall. - No solamente se ha encontrado en el fondo del triángulo una pirámide sino también caminos de piedra. La pirámide que se investigará tiene al parecer las mismas proporciones que la pirámide de Kheops. En la base de la pirámide hay dos oroficios que absorben el agua en remolino a una velocidad impresionante, lo que podría ser la clave de la irregularidad magnética en esta zona.

SANGRE EN NUESTRAS CALLES

Hace escasos días y coincidiendo con la celebración de nuestra Fiesta Mayor, se dió en Puigcerdà algo que por lo doloroso nos resultó insólito: la muerte de un hombre en una riña de taberna. Unas copas, unas voces fuera de tono y en definitiva la muerte de un hombre que como muchos otros había venido a nuestras tierras en busca de pan para los suyos. Este hecho en sí, aisladamente, no significa mucho a nivel general, más enlazado a otros es casi el eslabón de una cadena que está llevando la paz de nuestras calles a límites peligrosos.

No es un secreto para nadie,

sino queremos adoptar la postura del avestruz enterrando la cabeza, de que nuestro Puigcerdà ya no es lo que era, vamos cayendo de día en día en una inseguridad casi a todos los niveles. Ataques de vehículos estacionados en la vía pública, y que van desde la rotura de cristales, hasta la sustracción de radio-cassettes o de sus documentaciones pasando por el rajado o sustracción de sus ruedas. Es algo casi cotidiano el que a primeras horas de la madrugada y coincidiendo con el cierre de distintos locales nocturnos, una serie de personas se dedican impunemente a pasear en sus vehículos de motor por nuestras

calles principales haciendo el máximo escándalo posible... y a qué velocidades...!!

Por añadidura existe una auténtica proliferación de bares, que van desde el simple establecimiento expendedor de bebidas hasta otro denominado "de camareras" y que en su trasfondo quizás ofrece algo más al posible cliente.

Unas cosas y otras han creado un ambiente de inseguridad, especialmente en las horas nocturnas y que nos hacen preguntarnos si es suficiente lo que actualmente se hace, por quien corresponde, en pro de nuestra seguridad, o quizás está aproximándose el momento en que a modo del viejo Oeste americano, por falta de unas leyes efectivas o deterioro de las mismas, deberemos defender nuestros derechos en esta equivocada sociedad, con nuestros propios medios.

J. FULLANA

EL DERECHO Y EL ORGANISMO SUPREMO DE ADMINISTRACION DE JUSTICIA

"El derecho nos diría Vallet siguiendo a Coing (Panorama pág 20) contiene en sus reglas la experiencia moral de muchas generaciones; en él se ha depositado las decisiones que durante siglos hombres justos, sabios y prudentes han considerado justas para determinadas situaciones de la vida social. Ciertamente, las reglas jurídicas no son axiomas lógicos para deducciones jurídicas, sino que reproducen experiencias morales e ideas jurídicas. Por lo cual el trato con el Derecho tiene una influencia educadora y afinadora del sentimiento moral del jurista que de ese modo lleva a vivir con mayor intensidad los valores en que descansa el Derecho. Y así la decisión intuitiva de un verdadero jurista está ya prefigurada por conocimientos y valoraciones jurídicas" siempre tributarias de un propio y peculiar ordenamiento. Y es que, como dijera Carlos Cossio las leyes no son cosas independientes sino que forman un todo o conjunto en el que se produce una interferencia o intercambio osmótico que señala un sentido lógico a todas ellas; se trata en fin, al aplicar el Derecho en el acto jurisdiccional de administrar justicia de "sentir razonablemente" la resultante de un ordenamiento jurídico inmerso en una unidad sociológica determinada, con derecho peculiar, y en un tiempo determinado; el mismo título preliminar del Código Civil, llama a la conciencia social (refiriéndose a una peculiar predicable de una comunidad determinada) como claramente incidente en el

proceso de aplicación del Derecho.

El derecho no es un valor absoluto, supremo e independiente sino profunda, vitalmente enraizado con raíces múltiples y heterogéneas entrañables en un pueblo determinado que lo conforma al ser expresión de su peculiar sentimiento de lo justo y de su voluntad decidida de respetarlo e imponerlo. El Derecho es tributario de una comunidad determinada y dependiente de un tiempo determinado.

Y el Derecho aflora y se manifiesta tanto mediante la generación de las fuentes formales, como muy señaladamente mediante la publicación de las decisiones judiciales, hasta el punto que algunos juristas norteamericanos han llegado a decir (Puig Brutau, trad. de Loevinger "una introducción a la lógica jurídica") que "el Derecho en el fondo, no es más que la previsión de lo que los Tribunales fallarán en un momento determinado", y por ende aquel ha de precisar de un órgano superior y peculiar, que por estar dedicado *exclusivamente* a las vivencias de un pueblo (en nuestro caso Catalunya) sorba con intensidad y especialización la esencia de aquéllas para integrarlas, científicamente reelaboradas, en nuestro patrimonio jurídico, complementándolo así auténticamente.

Nuestra tierra, nuestros pueblos sus hombres en fin, que sienten y viven del Derecho, del que son con-

figurantes veneran al Notario, el Senyor Notari, y al iudex "el Senyor Jutje" (los dos grandes "aplicantes" -la solución convencional y la impuesta por gracia de la jurisdicción-) y saben muy bien del gran valor humano y técnico de nuestra magistratura que hoy presta con dignidad (aun en medio del caos que causa la falta de personal y medios) su augusto servicio en nuestra tierra.

Lo que hace falta, es la plena estabilidad de estos servidores de la Justicia; lo que se precisa es la creación de un Tribunal de Cassació de Catalunya, que unificando sus decisiones, esté exclusivamente dedicado a las vivencias jurídicas del Principado para guardar, y aplicar, como razonables intérpretes de nuestra peculiar realidad sociológica que constituye esta trama singular de derechos y obligaciones que se siente como justa, para trasplantarla una y otra vez, definitivamente ejuciendo, el caso condreto, enriqueciéndose el espíritu de los juzgadores con estos enjuiciamientos sucesivos, siempre del mismo pueblo y enriqueciendo a su vez a éste con sus sucesivas aportaciones científicas y sus soluciones concretas y justas.

(Pórtico de la Revista Jurídica de Catalunya, núm. 1/1.978, editada por el Il·ltre. Colegio de Abogados de Barcelona y la Academia de Jurisprudencia y Legislación de Catalunya).

LOS PRESOS COMUNES Y EL CIUDADANO MEDIO

Informar de la escavación de un túnel, de cientos de lesionados a propio intento, de malos tratos y un largo etcetera, dentro de nuestras cárceles no significaría sino una noticia más entre lo que entró hace tiempo en la despreocupación, por reiterativo.

Pocos son los profesionales de la información, los sociólogos y muchos menos políticos los valientes de escribir un artículo de fondo sobre un problema, que ya no es uno de tantos en este país, sino una espina clavada en las mismas entrañas de la sociedad española, similar a la del País Vasco.

Yo tampoco lo voy ni siquiera intentar, pero voy a formular cuestiones. Dentro de esta sociedad avanzada accidental los valores de todo tipo se han prostituido y han devenido cardos venenosos para la misma sociedad que los engendró. La propia injusticia del gran capital apartó de los banquetes privilegiados a los más débiles. Barrios bajos, urbanismos acelerados, suburbios donde reina la pobreza y su inseparable compañera de viaje, la incultura; han constituido terreno abonado para la delincuencia por la supervivencia.

Una casa con cinco hijos y dos padres abandonados al sueldo del hambre y en muchos casos del vicio, no han tenido otra alternativa que la espera nocturna en una esquina con una navaja cabriterera.

Ante esta realidad, las cárceles se han erigido en la custodia de la sociedad. Pero no es justo, ni siquiera regenerativo para la delincuencia. Estudiosos sociólogos de-

muestran que el delincuente en un tanto por ciento muy elevado es reiterativo y día a día más peligroso. La sociedad, no obstante, nada hace porque nada puede hacer; sencillamente porque es un cáncer generado por ella misma e indispensable para la subsistencia de otras partes del cuerpo podridas. Por consiguiente, su solución es imposible si no lleva implícita su propia extinción; dando paso a otra forma de sociedad.

Y no pagan los perjuicios los verdaderos responsables, porque entre otras cosas ellos mismos practican otra clase de delincuencia, con más estilo, con más intereses y nada menos que legalizada. Entre tanto, el ciudadano medio aguanta con resignación la explotación de los de arriba y las navajas de los de abajo. Sin embargo, los huesos de unos se oxidan entre barrotes y los de los otros se vigorizan con whisky, carne de ternera y medallas de oro.

Pero no todo es tan sencillo como cabría suponer a la lectura de esta pequeña-grandiosa y a la vez trágica realidad. Echar a los presos comunes a la calle significaría enmendar una gran injusticia sociológica, pero a la vez, significaría poner al ciudadano medio -esa gran mayoría- a merced del saqueo despiadado e inculto de los apartados de la sociedad.

¿Es justo, -pregunto- poner en práctica una justicia para provocar instantáneamente otra nueva injusticia contra el ciudadano medio?.

El hecho irreversible y la realidad demasiado trágica. Mientras

tanto, el ciudadano medio aguanta impersonalizado a unos y a otros. Este hombre de cada día, con ocho o diez horas a sus espaldas, se queja del fascismo impuesto por la fuerza del capital -que es una forma entre otras muchas de imponer directrices dictatoriales- pero también se queja de otra forma de fascismo que no es sino la ley de las pistolas, de las navajas o de la violación; y para nada sirve que sea una cuestión de injusticia solucionada por agresión o robo, porque la disculpa maquiavélica (no importan los medios para conseguir un fin) sigue siendo otra forma de fascismo que no soportan los agresores o los provocadores de estas navajas, sino los del medio: los ciudadanos honrados, alieneados por unos y por otros.

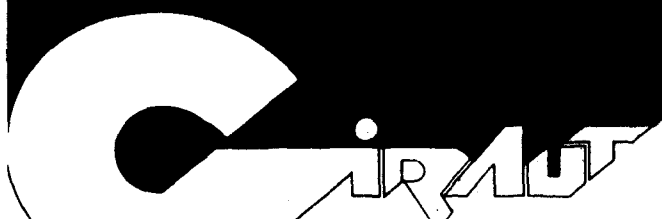
Siempre creí que los lastres de la injusticia deberían ser la rebelión contra la mano que impone la justicia, pero en este caso falla estrepitosamente. Las soluciones a medias y la incultura perpetúan el dilema.

La cuestión está planteada, la respuesta está en cada uno de nosotros. Sería demasiado fácil, que no demagógico, abrir las puertas de la cárcel; pero, ¿y después?. Los tiempos actuales soportan demasiados parados (un millón en España) como para intentar soñar con una regeneración de los delincuentes por un puesto de trabajo. No es cuestión de poner remiendos al pantalón podrido sino comprar otro, pero no por ello dejaríamos de vestirnos, de asearnos o de tener cuidado con los pinchos que podrían de nuevo romperlo.

Yo no he dicho nada aunque parezca que he dejado entrever muchas cosas.

Es el rollo de siempre. ¡Así vamos!.

LARRA y YO

BOTIGUES ESPECIALITZADES

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16. PUIGCERDA

OPTICA PUIG

lentes de contacto

Morera, 4 PUIGCERDA
TEL: 880.671 (Girona)

LA Cerdanya — 2ª Part.

Arriba l'estiu i les neus dels cims, que encara n'hi resten, ajuda a refrescar les nits serenes d'aquella part de l'any.

Degut a la gran quantitat de neu que cau a la part ubaga, resten completament interrompudes una part de l'any les comunicacions per carretera entre Cerdanya i la Vall de Ribes, per la Collada de Toses; amb l'Ariège per Puigmorens i amb el Conflè i Capcir pel Coll de la Perxa.

La bonesa del clima estival fa que les poblacions cerdanes siguin triades per moltes famílies de les Ciutats de la Catalunya Mediterrània.

PAISATGE

A la Cerdanya, destaquen tres colors: el blanc de les neus dels cims, el negre de les pinedes de mitja muntanya i el verd fosc i verd clar dels verns i del prats de la plana.

Entre el paisatge cerdà cal assenyalar la zona forestal formada pel pi silvestre i pel pi de muntanya con son els boscos de Font-Romeu, Meranges, Lles, Arànser, Bastanist i Puigmal.

A la plana les prades son abundants: rengles d'arbres que punxen el cel assenyalen els camins i les tanques que separen les propietats.

A l'estiu, a la plana i a les vessants, una munió de ramats de milers de caps dona cert mandrós dinamisme a la suau beatitud i tranquil·la calma que plana damunt aquest bell racó de món.

EVOLUCIO DEL POBLAMENT

Diverses restes prehistòriques trobades prop de Bellver, de Tallendre, de Prullans, d'Olopte, de Bor, de Llivia i molts altres llocs de la Cerdanya, ens diuen que aquesta va començar a ésser habitada en el període post-glaciari.

Meyer-Lübke assenyala, dels 69 noms de llocs de la comarca com a 28 com a pre-romans.

Documents més concrets parlen de la invasió romana de Cerdanya de pas segurament cap a Lleida, seguint el curs del Segre, i de la fundació d'algun nucli de població, encara que pocs. Un d'ells, el més important, és Llivia (Julia Lybyca).

En acabar el període comtal, el poblament de Cerdanya s'hauria completat, car hom troba en la documentació 21 llocs habitats més.

Exceptuant Puigcerdà, Bellver, Martinet i la Guingueta, la majoria de pobles i aglomeracions humanes importants daten d'aquella època.

Llivia havia estat la primera capitalitat de la comarca, la qual passat el temps havia de cedir-la a Puigcerdà, la qual fou fundada com a vila per Alfons I, primer comte-rei de la Confederació catalano-ara-gonesa.

Malgrat la divisió per l'a frontera franco-espanyola, la Cerdanya conserva certa unitat, bo i reconeixent com a capital la vila de Puigcerdà.

La plana cerdana és eminentment agrícola i ramadera.

El clima no permet el conreu de varietats diverses de plantes. Hom cull, sègol, blat, herba, tumbes, ordi, civada, alfals, trèvol i trepaldella i una mica de verdures i llegums. Hi ha poca quantitat d'arbres fruiters, però les produccions que s'hi fan, especialment les pereres i pomeres, són d'una qualitat esquisida.

Un canreu que gairebé ha desaparegut és la vinya, malgrat haver-hi segles enrera una bona plantació.

I com a totalment desapareguts hi ha el cànem, el fajol, i el mestall.

RAMADERIA

La ramaderia és la riquesa més important de Cerdanya. La seva condició muntanyenca amb el seu clima s'ho porta.

El bestiar més abundant és l'oví, el boví i el cavall; ultra una quantitat més petita de bestiar porquí, cabrum i asinal.

El bestiar llaner, per Sant Miquel se'n va a les terres baixes, arribant fins les muntanyes del Maresme i del Penedés, no tornant a la Cerdanya fins per Santa Creu, a començaments de maig, quan les neus es fonen i els prats comencen a verdejar.

La crisi de pastors ha fet baixar fortament el nombre de caps de bestiar d'aquesta mena.

AGRICULTURA

Antoni Moreno.

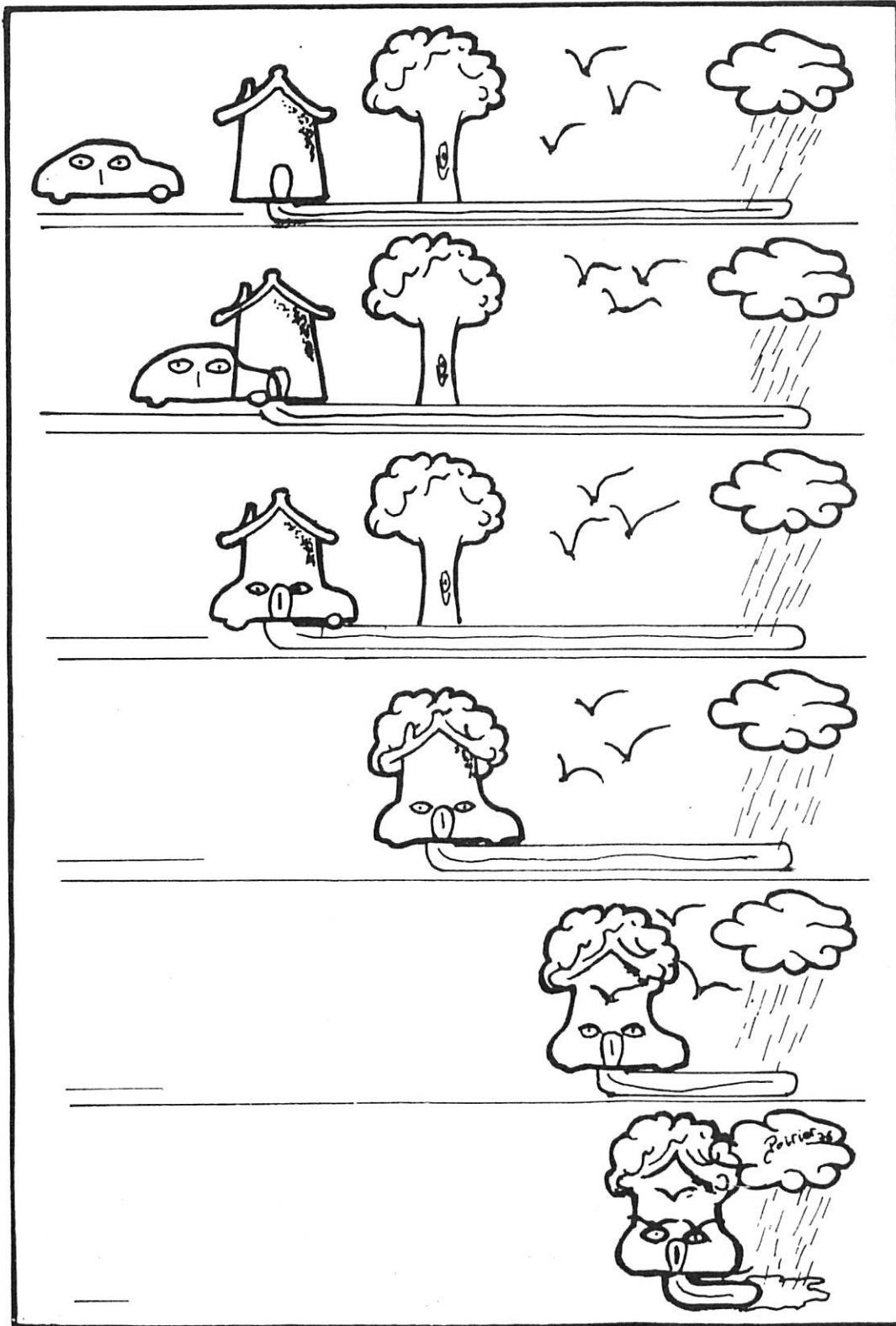

**VINOS
EL
COTO**

DISTRIBUIDOR OFICIAL

BODEGAS LLIVIA

ACADESRUFACADESRUFACADESRUFAC

RUFACADESRUFACA

Està a punt de sortir a informació pública un nou Pla Comarcal. Aquesta vegada el citat Pla Comarcal contempla el territori existent entre l'entrada del pont de Bellver i la sortida.

DESRUFACADESRUFACADE

Degut a les inconmesurables apetències culturals dels cerdans, s'han inaugurat un nou restaurant amb el nom de "Restaurant La Cultura".

SRUFACADESRUFACADESR

Males veus han fet córrer que la revista "Rufaca" es ven a les farmàcies com a somnífer. Consultat els farmaceutics locals, no ens van poder donar cap resposta, doncs els vam trobar dormint.

UFACADESRUFACADESRUF

En els Puigcerdanesos ens agraden les tradicions. Així ho demostra el fet que una comissió de Il.lustres vilatans hagin adreçat una carta al govern en la qual, rememorant els antics privilegis de la Vila, es demana l'exempció d'impostos. Se sap que la carta ha estat injustament ignorada.

LA SOLEDAT

Fa uns sis anys, un llibre d'autor italià, va fer-me descobrir el "tema" de la soledat. Els llibres i els paraguès, malhauradament tenen el comú destí d'ésser oblidats, reparatits per casa d'algun amic, i ara, ni tan sols us puc donar la referència bibliogràfica.

El llibre en qüestió defensava molt argumentadament la teoria de que només les persones que han assolit totalment la pròpia soledat són capaços de sentir-se i ésser realment solidaris. Cal saber-ne solitari per a poder ésser solidari. Vaja un joc de paraules!

M'atrevia a dir que les dos pors que mouen tota la intimitat del ser humà (i les seves manifestacions exteriors) són la por a la soledat i la por a la mort. La por a la mort ens du a la religiositat (per tot allò de l'altre món) o a la política (que també aspira a un altre món, o millor dit: a una altra ordenació del món justifica i dona sentit al sacrifici personal, a la lluita, fins i tot contra un mateix, i contra el "mal", i arriba a justificar inclús la mort que es veu i es viu com el pas indispensable cap aquest altre món o com la màxima entrega possible a favor de la "causa justa". (Vale más morir de pie que vivir de rodillas). D'aquí l'existència d'herois polítics i màrtirs religiosos.

Però aquest tema que és interessant, sucós i discutible, molt discutible, no és el d'avui. Un altre dia potser hi tornarem.

Avui volem parlar de la soledat. De la por a la soledat (una parcel·la de la qual ho és la por a la llibertat estudiada per E. Fromm). De la imperiosa necessitat d'acceptar la soledat de cadascú de nosaltres.

Una senyora del meu poble que té una sola criatura amb deia l'altre dia que n'esperava una altra. Em deia: "Un sol fill no pot ser, perquè tens una desgràcia, se't mor, i et quedés sol a la teva vellesa".

En un tant per cent elevadíssim dels joves que es casen hi ha una fort desig d'escapar a la pròpia soledat. Vosté mateix, que té la paciència de llegir-me, si és casat, diguim: per què es va casar?. Si va ésser per interessos, allà vosté amb la seva consciència. Si diu perquè ho fa tot-hom, ho trobo una resposta fora de lloc, permeti'm que digui que ho trobo una resposta imbecil. Per què algú em fés el dinar o em cosís els botons, o em portés el

sou a casa, en el millor dels casos estem en allò dels interessos: però faci números, li surt més a compte anar a dispesa o pagar tots els serveis que li facin falta. Per a tenir fills, perquè estava enamorat... ep! Anem per passos.

Crec que l'enamorament es una predisposició de l'individu. I si vosté no ho creu, podem discutir-ho. L'enamorament no ve com un xarrampió al marge dels interessos de l'individu i senzillament perquè es l'edat de "passar-lo". L'enamorament es busca. Més o menys inconscientment, però es busca. En els cassos d'inconsciència total parlem de "flechazo". Però també són els cassos en que es buscava més intensament encara que hom no se d'adonés. I què és el que predisposa a l'enamorament? Jo crec que el sentir-se sol i tenir por d'estar-hi. Moltes noies i nois passen la sensació d'incomprensió familiar, al desig d'un altre estil de vida, a la necessitat de realització personal, a la por d'afrontar-s'hi en solitari, i de retruc a la propensió a l'enamorament.

I sento una veu que em diu: i el sexe? i el nostre muntatge social que veu a la família com a nucli principal i considera realitzat al casat i "imperfecte" al solter?. No tenim prou espai. Ja tornarem sobre aquestes implicacions sobre el tema si interessa i ens ho dieu.

Tornem allà on eram. Diuen les estadístiques que la major part de les crisis matrimonials es donen entre el primer any i mig i els quatre anys de casats. Es el temps necessari per a curar-se i fer la convalescència del "xarrampió" de l'enamorament. Es allò de la flama i les brases, o les cendres, segons els cassos. Hom torna a trobar-se terriblement sol. Més sol que mai. Deia l'Unamuno que quan més sol es trobava es quan estava en mig de més gent, si en aquell moment tenia un xic de lucidesa.

Què fer?. Paradoxalment la soledat no es combat amb la companyia. La companyia només dissimula la soledat, i només temporalment. A la pròpia soledat cal agafar-la per les banyes, com un brau, i menjàr-se-la, digerir-la, integrar-la, assimilar-la, assumir-la. I això no és una tasca que es fa un dia, i ja està. No cal fer-la quan convingui. Tampoc ni ha prou amb entendre el problema. Cal viure'l. Si senyor. Si,

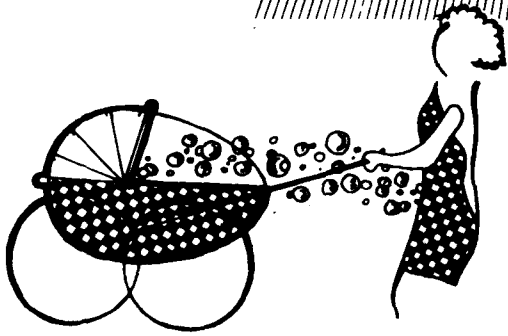
senyora. Noi o noia. Estàs sol. Estaràs sempre sol amb tu mateix. Acceptem aquesta realitat i comencem de nou a viure. No vulguis casar-te, tenir fills, tenir amics, per a escapar de la pròpia soledat. No ho aconseguiràs, i la sensació de frustració i de pèrdua d'una part de la teva vida serà gran. I hauràs de fer xantatges i enganyar-te a tu mateix continuament. No prenguis mai més "m'estimes?". Digues "T'estimo". I prou. Perquè si estimar es donar-se, a què ve el demanar l'amor, la companyia del marit, de la muller, del fill o de l'amic?. A què ve el sentir-se estafat, defraudat, si no som correspostos?. Què són en el fons els gelos?. La nostra societat mercantilista de compra-venda i inversions ens fa confondre amor amb negoci, estimació amb propietat, entrega amb inversió i com un submarí silencios i terrible, navegant per sota totes aquestes passions i tensions, la por a estar sol. L'incapacitat d'estar sol. L'angoixa d'una soledat no assumida.

El matrimoni, la família, el partit, els companys, el sindicat, el club de futbol, la discoteca... posaran dramàticament en relleu la teva soledat un dia o altre, una hora o altra. Els hi passa a tots. Ens passa a tots. No et preocupis. No és només un problema teu. No ets tu que ets "raro". Simplement: ets lúcid.

I una vegada assumida la soledat no et quedis en un racó. Comparteix-la amb la soledat dels altres. Respecta la soledat dels altres. No siguis ni et creguis indispensable a ningú, ni al teu fill de curta edat. Els petits aprendran a estimar de debó si respecteu també la seva soledat peticona, si els ensenyeu a estar sols i a valdre's per ells mateixos, es clar, en la mesura de les seves possibilitats. No els hi digueu mai "Si no t'acabes la sopa, la mare no t'estimarà". No feu xantatges als nens. Ni al marit, ni a l'amic. Amençar amb la soledat és cruel i traumatitzant a determinades edats.

Els petits, evidentment depenen de vosaltres. Però no us inventeu més dependències de les que hi han. Els hi cal que els doneu menjar, que els vestiu, que els cureu quan estan malalts. Però cal demanar compensacions per tot això?. Ho feu

(segueix a la pàgina 20)

Aquí el Hospital + LA OBESIDAD : Un problema

Resulta curioso observar como la humanidad no ha conseguido librarse de la lucha continua con el problema de su alimentación. Una lucha, por otra parte, paradójica y sorprendente, puesto que, mientras unas generaciones deben afrontar la búsqueda desesperada del sustento diario sufriendo las consecuencias del hambre y la miseria: las generaciones siguientes deben imaginarse mil formas de seguir regímenes adecuados para evitar las perniciosas consecuencias de la sobrealimentación y la obesidad. Este movimiento pendular, va marcando etapas de nuestra historia y actualizando las épocas bíblicas de "vacas gordas y vacas flacas". La moda, por su parte, y dando

muestra de la mayor tiranía, preconiza formas rollizas y exuberantes curvas en las épocas de escasez; y se muestra partidaria incondicional de las más estilizadas líneas anatómicas en las épocas de abundancia; lo que acaba complicando la situación hasta límites insospechables. Parece demostrado que la sobrealimentación y la falta de ejercicio físico son factores favorecedores de todo un grupo de enfermedades circulatorias (infarto, trombosis, etc), cuya incidencia resulta cada vez más alarmante. Por otra parte, la población se muestra desconcertada, pues cuantas más cosas descubren los científicos respecto a la alimentación, la controversia es la norma. Resultaría, pues, absurdo intentar trazar desde aquí una normativa válida para todos; voy a permitirme solamente lanzar dos sugerencias.

PRIMERA: Pueden aceptarse como directrices a seguir para una mejor y más sana alimentación, las siguientes:

- Disminuir intensamente el consumo de grasas; tolerándose las naturales como la leche y los aceites germinales (maíz, girasol, etc.)
  - Reducir al máximo el consumo de alimentos dulces.
  - Limitar el consumo de harinas refinadas (pan blanco y pastas), siendo aconsejable, por el contrario, un adecuado aporte de pan integral.
  - Aumentar sensiblemente el consumo de verduras y frutas.
- SEGUNDA:** La persona obesa debe enfrentarse resueltamente con su problema; aunque para ello no es necesario recurrir a métodos sofisticados, ni acudir a Centros con gran montaje propagandístico. El médico de cabecera, conociendo más que nadie, de las características físicas y del historial clínico del obeso, resulta el más capacitado para individualizar el tipo de dieta a seguir en cada caso.

J. Llauradó Güell

LAS CAUSAS ALÉRGICAS

Como anticipamos en el núm. 6 de Rufaca, hoy haremos un artículo sobre las causas alérgicas, éstas son diversas y variadas según su estructura, su intensidad o su color.

Daremos unos conceptos básicos y sus aplicaciones.

CAUSAS

- **HORTOÉRGICAS.**— Se produce cuando una sustancia química se pone en contacto con la piel, y es general
- **IDIOSINCRÁSICAS.**— Se producen cuando se es SENSIBLE a algún producto químico.
- **ALÉRGICA.**— Es una suma de contacto que llega a reaccionar ante una serie de productos químicos. Cuando hay una reacción se forma un Eczema, que puede ser agudo o crónico.

AGUDO

- 1 Fase: Se produce un enrojecimiento de la piel y picor. A la vez.
- 2 Fase: Empiezan a aparecer las Vesículas, con líquido, que

son muy superficiales. Van aumentando de tamaño.

3 Fase: El líquido de las Vesículas se libera, manteniendo la piel mojada.

4 Fase: Se produce la queratosis (Se secan y caen).

CRÓNICO

La repetición del Eczema agudo puede llegar a un endurecimiento de la piel, que se transforma volviéndose rugosa.

- **HYATROGENAS.**— Se producen por intolerancia de un medicamento, o por sus muchas aplicaciones.
- **ERITEMA FIJO.**— Siempre repite en el mismo sitio.
- **ECZEMA CONSTITUCIONAL.** Aparece ya en la primera infancia, con antecedentes pulmonares (bronquitis, etc.).
- **URTICARIA.**— Se produce generalmente por inyección de alimentos en mal estado. Se caracteriza por el avón urticario que se produce en el cuerpo con un picor intenso y desaparece en pocas horas.
- **PURPURA.**— Es la extravasación

localizada de sangre en una lesión Hyatrogénica.

TRATAMIENTO

No deben aplicarse pomadas, para ello usar lociones y las cremas con cortisona.

También pueden utilizarse el agua bórica. Las pomadas son efectivas en los Eczemas crónicos.

Tratamiento con antiestamínicos, antiinflamatorios y cuando el caso sea muy intenso usar corticoides orales.

ACNE

Las bases son florinculo infectado. Se produce cuando las glándulas sebáceas segregan mucho sebo y éste sale hacia el exterior, y generalmente se infecta y se inflama. En muchos casos es purulenta, hasta formar grandes o pequeños quistes.

CAUSAS

Suele salir en la pubertad de los 10 a los 20 años, generalmente desaparece. Puede producirse por un factor hormonal. Si no es intenso se va con lociones de agua de Azufre, o bien pomadas y si por el contrario es muy intenso se ha de aplicar antibióticos, Vitamina A, y rayos solares.

* MINOTAURO

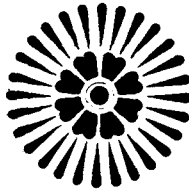
No me quedan ilusiones. Me las robaron. No las tengo.
 Las arrebató un minotauro. De cuello blanco. Y lomo negro.
 Nauseabunda bestia. Surgida de inimaginables pozos. De letrinas profundas.
 Como corrupción organica. Como pútrido lodo. Como babeante miedo.
 Me las arranco con sus fauces. Y con sus garras de hierro. Que se hundieron en el corazón. Y lo apuñalaron. Y lo secó con su aliento.
 No tengo corazón. Lo hirieron. Está seco. Envenenado por un fétido viento.
 Yo no lo tengo.
 Ya no amo. Ya no vibro. Ya no siento. Me muevo. Digo. Veo. Grito.
 Pero estoy muerto.

EL TROVADOR 1978

* ME DECIDO A ESCRIBIR

Y... me decido a escribir ahora,
 que estoy tan sola como el mundo
 por que la noche ha llegado de pronto
 y no podemos saber cuando se acabará.
 Y... me decido a escribir ahora,
 que acabo de llegar a la ciudad
 que se ha tragado de golpe
 el aroma desatado de la vida
 que me traía del valle.
 Y... me decido a escribir ahora,
 en este viejo instante de fatiga
 que desnuda la sencillez de las cosas
 rompiendolas, moviendolas de lugar...
 revistiendolas de grotescas máscaras.
 Y... me decido a escribir ahora...
 ahora que quisiera soltar todo el llanto
 que ahoga mippecho...
 y ocultarme con las manos los ojos
 !por que ha muerto un amigo torturado...
 ... porque ha enmudecido el grito de un justo...
 porque hay heridas en el aire y en el cielo que jamás se restañarán
 por que la injusticia araña las entrañas de la tierra sin compasión
 por que hay un oscuro clamor que no cesa de doler en el alma...
 ... de amor... de impotencia... y de odio...
 ¡Quisiera poder decirme que todo importa!
 ... ahora que estoy tan sola...
 que necesito de todo lo que vive
 y no responde a normas preestablecidas.
 Ahora que asumo la vida
 como el eco de algo importante
 que no logro acabar de comprender
 !Voy a mirarme muy adentro!
 En lo más profundo y concreto de mi misma
 para poder alzar la voz, ahora ahogada
 aclamando respeto hacia todo lo que vive en opresión
 y a sonreír con ello... !Tal vez sin causa!
 ante un sol que ahora nace...
 tratando de justificar inutilmente al mundo.....!

* MAS FUERTE QUE LA MUERTE

Ruedan veloces los días y los días
 y se agolpan los años, que también se pasan
 y marcha el tiempo cargado de esperanzas
 arrastrando tras de sí, vidas y vidas.

Todas las cosas que hoy viven
 mañana muertas seran !nada!
 Y así, en penosa, caravana
 unas a otras se enlazan y se siguen.

Más !Ay!. No todo se borra de esta suerte;
 siempre hay algo, grabado en la memoria.
 Que canta de un amor la vieja historia
 !Y muere aún más tarde que la muerte...!

RODRIGO

* CAMINANT

Tu que t'en vas
 records a l'anima del passat,
 tu que vens
 benvingut al món sense pietat,
 tu que creixes
 no tinguis por de les quixes,
 tu que desesperes
 cerca l'esperança sense fronteres,
 tu enamorat
 pensa que un nou camí has agafat,
 tu marginat
 lluitar es el teu plat,
 Tots plegats,
 fermen aquest món
 que es una poesia sense nom.

MARTI CASTIERU

(procedeix de la pàgina 18)

perque els estimeu o feu una inversió a llarg termini?. Si el vostre fill us estima PER QUE VOL, podeu sentir-vos satisfets. Només l'afecte i l'amor que surt directament de la VOLUNTAT D'ESTIMAR, te sentit L'amor a la pròpia sang i al proge-

nitor o al fill, pel sol fet de ser-ho, no són amors massa humans, jo els veig instintius, com el de les bestioles.

Perque aixó tant inasequible i perseguit que en diem felicitat, comença per l'acceptació de la realitat I el primer pas és acceptar-se a

un mateix tal com és. I el primer que ens cal fer per APRENDRE A VIURE i aprendre a estimar cada dia millor, és APRENDRE A VIURE amb nosaltres mateixos. Amb la nostra Soledat.

FRANCESC CARBONELL

REGRESO

Anda, amigo, dime que no es cierto. Que esta calva, estas arrugas, estas ojeras no son tuyas. Te las pusiste adrede para fastidiarme, para hundirme, para humillarme con tus años, que son los míos.
 Dicen que la primavera despierta pasiones. Será una pasión, recordar?..
 Será -eso si- la menos peligrosa. Recuerdo. Recuerdo Junios perfectos. Con noches que permiten ventanas abiertas. Con ventanas que permiten oler madrugadas. Con madrugadas que siguen a noches eternas. Amigo, ¿recuerdas?..
 Nos llamaba la noche, nos llamaba la calle; se cerraban los libros, los montones de libros abiertos. Y nacía una noche de interminables guitarras; de sidras y quesos; de amores furtivos; sin calva, ni arrugas, ni ojeras.
 Júrame que desde entonces, nada tiene importancia. Que tus títulos, cargos, dineros, merecen -lo más- una larga sutil carcajada. Porque te sigues riendo. ¿verdad?; en ésto no habrás cambiado.
 ¿Porqué no cerramos los ojos?. Anda, dime, ¿porqué no los cierras?..
 ¿Porqué no soñamos que hasta ahora hemos estado soñando?..
 Que será posible despertar de nuevo en cualquier Junio, de aquellos Junios perfectos, y convencernos de que nosotros -aunque haya siglos- tuvimos también primavera.
 Si no puedes, si la rueda del mundo te ha aprisionado y tus oídos sólo oyen tecleos, hará por no volver a encontrarte y, si te encuentro, haré por no verte; porque, amigo, habrás muerto. Y contigo las malditas noches, los malditos Junios, los malditos sueños y aquel sin fin de zarpazos de vida que dejamos pendiente como si fuera posible el regreso. Habrá muerto, por fin, un recuerdo. Amigo mio. Compañero.

J. Llauro Güell.

**FERRETERIA- DROGUERIA
Y BAZAR**

PIGUILLEM—LLORENS

**Tel.: 880.267
Mayor, 35 PUIGCERDA**

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/ José Antonio, 21. PUIGCERDA

- HORTICULTURA
- ARBORICULTURA
- FLORICULTURA

*Plantes i granes
Fruites i Hortalitces
de tota mena.*

SALVADOR CARRERA

PUIGCERDA

**CAIXA RURAL DEL PIRINEU
SOCIETAT COOPERATIVA**

Inscripta Banc Espanya núm. 41 Sec. A.

Coronel Molera, 12 - PUIGCERDA (Girona)

EL HOSPITAL

El pasado otoño tuvimos una reunión con el Dr. Llauro, con la que se inició un diálogo entre el pueblo (en cierta manera representado por varios militantes de Partidos Políticos) y el Hospital, en la persona de su director. Al poco tiempo una dolencia nos privó de tan valioso interlocutor. Pero hemos seguido con interés sus artículos en "Rufaca" y también ciertas críticas que han surgido a través de esta Revista. Por otra parte hemos escuchado ciertos comentarios de la población. No queremos, por el momento, terciar en esta polémica de ningún sentido, por carecer de elementos de valoración suficientes.

Quiero significar que hasta la presente no tengo motivo de queja alguna contra el hospital, a título personal y familiar. Sinó todo lo contrario. Cuantas veces lo he precisado he recibido la asistencia de todo orden que podía esperar y desear. Por ello mi público reconocimiento.

Creo, al propio tiempo, que el hospital de hoy no es el que conocimos hace años. Se ha transformado de un casi lúgubre asilo de ancianos en una instalación moderna, dotada de una asistencia creo aceptable. No diré que modélica ni aún suficiente, pues estas instituciones, de las que depende la salud y a menudo la integridad física y aún la propia vida de los ciudadanos no llegan jamás al cénit de lo deseable. Mi opinión, repito, es que ha mejorado en gran manera en todos los sentidos y posiblemente ello se deba en buena parte a la labor del equipo de médicos, además de una visión nueva y de mayor empuje de ciertos miembros de La Junta Directiva, aunque ignoro en qué proporción debe atribuirse a cada uno de ellos y al Dr. Llauro en particular. ¿Defectos? ¿Quejas? ¿Insuficiencias? Seguro que las hay, y el que es libre de culpa que arroje la primera piedra. Sabemos de personas que no están contentas con el Hospital, algunas seguramente con motivos y otras con menos fundamento. El propio Dr. Llauro nos hablaba de problemas importantes a corto plazo y previsiones. ¿Entonces? Es lo natural, donde no hay problemas es en los cementerios, donde reina la paz constante. Pero no quiero entrar en valoraciones de carácter técnico, que no me corresponden.

En la reunión citada obtuve la impresión, no sé si equivocada, de que el Dr. Llauro -aparte otras inquietudes- proyectaba abrirse a la población, para que todos nos sintieramos del Hospital, le comprendieramos y le prestáramos nuestra atención moral, que dejara de ser una cosa ajena, distante, extraña, a la que solamente se acude en casos de necesidad, para volver a ignorarla seguidamente. Y de verdad, esperaba que en sus artículos a "Rufaca" iba a dirigirse a todos para mostrar el HOSPITAL POR DENTRO. Y con ello quiero referirme a sus instalaciones, que mal que bien ya conocemos, ni a las personas que allí desarrollan una labor, que a grandes rasgos tampoco ignoramos, sino a los problemas del Hospital respecto a su relación interior y externas, es decir a su propio funcionamiento y a su vinculación con la sociedad ceretana.

En principio sabemos que el hospital es Particular de Puigcerdà, también que existe una Junta de notables que supervisa su dirección o administración. Y que dicha Junta está compuesta por representantes del Ayuntamiento (Alcade y algunos concejales) y de representantes de la población. Y aquí acaban nuestros conocimientos, que no creemos sean demasiados ni aún suficientes.

Entonces. ¿qué quiere decir Hospital de Puigcerdà? la respuesta es equívoca, ya que puede referirse únicamente a su situación o emplazamiento o bien tratarse de una denominación que determine posesión o destino. ¿Es entonces el Hospital "de" Puigcerdà, o sólo "para" Puigcerdà?. Y, supuesto que sea "del" pueblo o bien "para" el pueblo (¿incluida o no la comarca?). ¿quién designa a los notables que le representan en la Junta, además de los miembros del Ayuntamiento y junto a ellos?. ¿Qué misión y competencias tiene la Junta?. ¿De donde emanan?. ¿Cuál es la misión y competencias de ésta?. ¿Cuál es la naturaleza jurídica de la institución?. ¿Que conexión tiene la Junta con la población?. ¿Como se coordina la Junta con la dirección técnica y administrativa del Hospital?. ¿Qué atribuciones tiene el Ayuntamiento respecto a la institución hospitalaria?. ¿Qué relación existe entre el Hospital y la población de Puigcerdà?. ¿Y de la Cerdanya?. ¿Qué problemas tiene el Hospital respecto a su funcionamiento, sostenimiento y capacidad de perfeccionamiento progresivo?. ¿Qué problemas tiene la población extrahospitalaria respecto al Hospital?. Creemos que todas estas interrogaciones merecen una respuesta pública si verdaderamente el Hospital quiere sentirse "plenamente integrado en la sociedad a la que sirve", según palabras del Dr. Llauro en el núm. 3 de "Rufaca". Y en el propio artículo el mismo director del Hospital añadía que "el mutuo conocimiento resulta imprescindible para llegar a entenderse, y el Hospital está dispuesto a dar el primer paso". Pero a renglón seguido viene la desilusión, ya que el parecer el articulista, limita a cuestiones sanitarias (puericultura, primeros auxilios, etc.) su "mutuo conocimiento de sectores concretos de población". ¿No sería mejor empezar por el principio, Dr. Llauro?. Confiamos que sí, pues le sabemos persona abierta, animosa y extremadamente sociable; en tal caso creo que lo mejor sería intentar conocer la respuesta a todas las interrogaciones anteriormente planteadas. A buen seguro sería un gran paso para que nos sintieramos todos integrados en el Hospital y éste con todos nosotros. No sé si pecho de ingenuo o de optimista, pero es mi riesgo Confío y espero que el buen amigo Dr. Llauro será capaz de demostrarnos todo lo contrario. Y en tal caso sabe, puede contar con mis renovados deseos de contribuir en alguna medida con el Hospital Particular, esta vez ya sí, de Puigcerdà y Cerdanya.

Y espero que el ejemplo cunda y que todos los ceretanos nos sintamos, para siempre, integrados CON NUESTRO HOSPITAL. ¿Podrá ser realidad esta utopía, Dr. Llauro?. En cualquier caso gracias por su generosidad y paciencia.

FCO. J. BOSOM.

LES ARRELS (Réplica)

En el número 5 de RUFACA, en la sección -LLETRES-, salió un artículo titulado: D'on ve el nom de Cerdanya, firmado por "el Raier del Querol". Al no estar de acuerdo con la etimología que presenta, contesto sin ánimo de molestar al firmante agradeciéndole por el contrario su interés por la historia de nuestra bella comarca.

Apuntaré primero las distintas hipótesis emitidas por el Dr. Jaume Martí Sanjaume en el volumen I de su libro "Dietari de Puigcerdà", pag. 57. Dice: "L'etimolo-

gía de ceretes dóna autoritat a la procedència de l'hebreu C Cerit (país tancat per serres, rocaters i valls. La doble C del Caph amb daguesc va ser traduïda pels grecs amb la Kappa escrivint Karretans i Karretania. Altres volen procedesca del sanscrit Quer: roc, del qual abunden exemplars aquí: Querol, Quer foradat, quera Martina, Querdós, etc... Altres volem de la deesa Ceres, altres de les Ceremònies". ...

La primera hipotesis del Dr. Martí nos parece muy lógica atendiendo a la geografía local. Ahora bien, esta hipótesis es más lógica todavía cuando estamos de acuerdo con el origen de la raza aria, descendiente de los pueblos atlantes emigrados por India. Etimologicamente el sanscrito, el hebreo y el vasco tienen un mismo origen (no hace falta hacer diferencia entre C Cerit y Quer) y basta mirar un vocabulario hebreo y otro vasco para darse cuenta de la gran similitud existente en todas las palabras transcendentales usadas en los siglos a. JC. (osea las palabras que se refieren a pastores, rebaños, divinidades, etc...)

La palabra Cerdanya viene pues del hebreo, si queremos, pero por el intermedio de los vascos e iberos que ocuparon todos los Pirineos en una época en la cual los pueblos arios eran todavía gigantes (como lo prueban

los distintos esqueletos de gigantes encontrados por la comarca y las leyendas que sirvieron de base para la fabricación de gigantes y cabezudos en las fiestas populares que conocemos).

La etimología aria, basada en las consonantes KRT dió a todo el mundo europeo, por lo menos, muchas palabras de las cuales Cerdanya no es más que una deformación; así tenemos las palabras Creta, Grecia, la isla de Cerdeña, el pueblo Kurdo, la ciudad de Cardiff, etc...

Sin embargo, el origen vasco por el intermedio de la palabra "Kerri" es errónea. Para traducir la palabra -cerdo- se dice "Zerri" o "Tzerri", (Kerri o Xerri no existen y no pueden ser la deformación de -Zerri-). Además, no hace falta buscar en el vasco la presupuesta palabra "Kerri" para justificar la palabra Cerdanya si el castellano se acerca más todavía con la palabra -cerdo-.

Para terminar diría que en celta (más precisamente en bretón) "Kerieden" significa -pueblo- y "Cerie-dennad" significa -gente de pueblo-.

Atentamente.

IAN PEREN

recull

CONILL DE BOSCO A LA PAGESA

Abans de tot, us diré que contrariament al que fan moltes sres. d'agafar la caça i escorxar-la tot seguit arribin a casa, és un equivocació. La caça, siguin conills, llebres o perdius ha d'èsser guardada tal i com està almenys dos dies, perquè d'aquesta manera serà més tendre. més gustosa i tanmateix menys forta.

Anem a fer el conill:

S'agafa el conillet el dia abans que es vulgui menjar, es talla a troços i es posa a amarinar de la següent manera: es posarà amb una cassola de terra, amb vi blanc i sec, una fulla de llor, un ramet de farigola i uns trossos de seba.

Al dia següent treurem el conill que estava a amarinar i el posarem a escórrer. Després l'enfarinarem i el freigirem amb llart en una cassola de terra. Quan sigui daurat hi posarem trocets de seba esmanyada

i un parell de tomàquets sense pell i esmanyocats. Quan tot està ben rosset s'hi posa l'aigua que cobreixi el conill (procureu que mai s'hi hagi d'afegir aigua, doncs d'aquesta manera el conill surt més bo).

En el morter hi posarem un gra d'all, una mica de julivert, una mica de xocolata (si pot ser sense sucre), unes quantes ametlles torrades, una mica de pa torrat i el fetge del conill i ho picarem dextant-ho ben xafat, i després hi afegirem un got de vi. Quan ja fa una mica que bull el conill, hi afegireu tot això posant-li la sal necessària i una mica de pebre negre deixant-ho coure poc a poc fins que estigui tou.

Espero que us agradi, i recordeu sempre que la bona cuinera ha de fer el menjar poc a poc.

Montserrat

Se está organizando en el HOSPITAL DE PUIGCERDA un cursillo de PREPARACION AL PARTO, con la finalidad de lograr que las futuras madres vayan al mismo con menos temor y mejor información.

Aquellas mujeres embarazadas que tuvieran interés en este curso, deberán dirigirse a:

Dra. Guillermina Fita – Tél. 880150

Dra. Elena Goti – Tél. 896199

CICLISMO

Durante los días del Roser, y concretamente en la mañana del lunes día 3, se disputó la prueba ciclista **GRAN PREMIO ROSER DE PUIGCERDA**.

En principio, hay que hacer constar que el hecho de que esta prueba se celebrara el lunes, es decir día laboral, influyó muchísimo en que el número de participantes fuera bastante reducido.

La carrera consistía en dar vueltas a un circuito, que se habilitó en el interior de la Villa, por espacio de una hora. Sobre dicho circuito tenemos que decir que dejaba bastante que desear, no por su piso, que estaba recién asfaltado, sino por la cantidad de arenilla y curvas que se hallaban en su trazado; en cambio, como posible

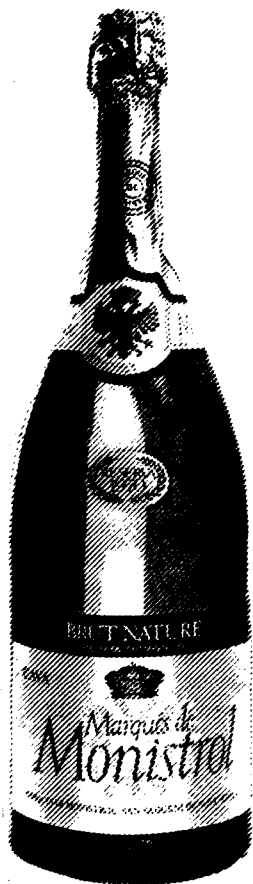
compensación, el circuito ofrecía la ventaja de que los espectadores podían seguir cómodamente todo el desarrollo de la prueba.

Como es habitual, la salida se efectuó con algunos minutos de retraso, pero ya el mismo momento de comenzar la carrera, se dejó notar que los pocos corredores participantes tenían ganas de "sudar la camiseta" e imprimieron un fuerte ritmo a los pedales, ritmo que durante el transcurso de la prueba, fué aumentando o disminuyendo según hubiera "prima" o no, por vuelta y sprint ganado.

Al final tras un constante "tira y afloja", se llegó a la meta con la siguiente clasificación:

- **VENCEDOR ABSOLUTO.** Trof. Exmo. Ayuntamiento
Dorsal. núm. 10 JUAN CARLOS LAZARO
- **PRIMER JUVENIL.** Trofeo C.I.T.:
JUAN COMA VIÑAS
- **EQUIPO GANADOR;** Trofeo Comisión de Fiestas:
CLUB CICLISTA CORNELLA

A. BROSEL

**Vinos
y
Cavas**

Marqués de
Monistrol

**DISTRIBUIDOR OFICIAL
BODEGAS LLIVIA**

ÚLTIMA HORA!

PRULLANS:

PUEBLO VERANIEGO IMPORTANTE

Durante el verano la población de Prullans es una de las localidades de Cerdanya que reúne, en relación con su número de habitantes, mayor número de visitantes y ello es debido por una parte a la magnífica promoción que, de su Hostal, un Hostal de dos estrellas, hace su propietario Sr. Casanovas, con gran sentido de su profesión que da al cliente algo más que habitación y comida que es la finalidad de cualquier establecimiento hotelero; allí se reparte a manos llenas familiaridad y lo hemos podido constatar por infinidad de clientes que, vuelven año tras año y lo han repetido en cuantiosas ocasiones. Por otro lado el magnífico Camping La Cerdanya, hoy abierto durante todo el año, por su equipamiento para los rigores invernales, y durante el verano es capaz de albergar, a un mismo tiempo, a mil personas, y sus instalaciones mejoran cada año.

A la hora de defender los intereses turísticos y su repercusión en las economías de los comerciantes de Cerdanya, son los campistas, más que los que disponen de un apartamento propio, quienes dejan el dinero en cualquier tipo de establecimiento, sea de alimentación, sea de vestido, pesca o de souvenirs.

El Delegado Provincial de Hacienda ha aprobado el Presupuesto Municipal para el año 1.977 que en su día fuera discutido y aprobado por este Ayuntamiento.

El volumen del mismo se eleva a 11.552.000 ptas.

Los capítulos de gastos más importantes son:

Personal activo:(seguros y sueldos): 3.496.000 ptas.

Material diverso: 3.877.000 ptas.

Clases pasivas: 24.886.000 ptas.

Subvenciones y participaciones en ingresos: 146.742 ptas.

Extraordinarios y de capital: 3.976.000 ptas.

Por su parte, los capítulos más importantes de ingresos:

Impuestos directos: 764.459 ptas.

Impuestos indirectos: 720.200 ptas.

tasas y otros ingresos: 1.552.500 ptas

Del Estado: 2.180.000 ptas.; patrimoniales: 6.298.500 ptas.

Tanto el capítulo de gastos como el de ingresos hemos eliminado las partidas

Por tanto si aún quedan detractores de este modo de veraneo, podemos dejar constancia que, no es el campismo el tipo de turismo barato y el hotel, el turismo caro, porque para los intereses comarcanos, interesa más el primero que el segundo por cuanto su repercusión en la economía general de la comarca es más ostensible, mientras que el segundo repercute en la economía de unos pocos empresarios, a quienes no hay que dejar de lado, porque a su vez, generan mayor cantidad de puestos de trabajo.

Hemos querido constatar, según el título de esta croniquilla, que Prullans, el pueblo eminentemente agrícola, con una agricultura pujante, de no gran cantidad de población, gracias al esfuerzo de unos cuantos hijos del pueblo, ha pasado a ser un centro de veraneo de primer orden dentro de la comarca, si bien se ve favorecido, en el invierno por una magnífica situación geográfica en la Solana con espléndida vista al Cadí, y en verano por ser punto de partida de magníficas excursiones en todas direcciones i porque sus habitantes se han abierto y están dispuestos a ofrecer al turismo sus habitaciones, algunos pisos y porque los precios de los terrenos no se han desmadrado en cuanto a pretensiones por parte de sus amos cuando se les ha requerido para comprar una parcela.

OBRAS ULTIMAMENTE REALIZADAS EN PRULLANS

Cualquier vecino que haya pasado

por la carretera 1.313 en dirección a Seo o viceversa habrá notado, de un tiempo a esta parte, obras en el acceso a la carretera de Prullans; obras que se han terminado hace poco y que significan en ensanche y mejora del pavimento. En los 2 km. del tramo se han invertido casi dos millones i medio de pesetas de las que la Diputación corrió con un millón setecientas mil, y el resto por cuenta de los vecinos de Prullans que es lo mismo que decir por el Ayuntamiento, porque el patrimonio municipal es nulo y todo sale de la aportación de sus vecinos. Es una buena obra que mejora y facilita el acceso a este pueblo cuando antes el cruce de un autocar y un tractor significaban notorios transtornos.

EL CEMENTERIO

También desde la carretera 1.313 se ve el flamante nuevo cementerio de Prullans. Hasta ahora el viejo cementerio estaba en medio del pueblo y, además de antihigiénico i antiestético, para personas escrupulosas era un reparo. Ahora está bastante separado de la población; colma con creces las necesidades inmediatas y futuras. Tiene un centenar de nichos y su construcción está en perfecta armonía con el paisaje que les rodea. Su coste, bastante elevado, tres millones y medio de pesetas, también lo sufragó casi totalmente la población, salvo una aportación de 400.000 pesetas que hizo la Diputación. Digamos una vez más que sus habitantes a base de sacrificio y amor al pueblo van manteniendo a éste al día y no es presumible que Prullans descienda el número de habitantes como ha ocurrido en otros pueblos de Cerdanya que no se han puesto a trabajar en concordancia con las necesidades de los tiempos que corren.

Fernando Lorente.

BELLVER:

APROBACION DEL PRESUPUESTO MUNICIPAL Y SUPERAVIT DESPUES DE 1.977

de menor cuantía y hemos redondeado las cantidades en todo caso.

GASTOS DE 1.977 A INFORMACION PUBLICA.

Se hallan en período de información pública las cuentas de las inversiones realizadas por el Ayuntamiento durante el pasado año 1.977; es decir que cualquier ciudadano que quiera ir a ver sus pormenores será debidamente informado. Lo más destacable es la existencia de un superavit que roza los 13 millones de ptas que provienen, en su mayoría de la venta de pinos hechos en mitad de su crecimiento que se cayeron por causa de la intensísima nevada de hace cuatro años y pico, en que desgraciadamente nuestra

comarca se sumió en una oscuridad de cinco días, eléctricamente hablando; estos pinos tuvieron que ser evacuados a las papeleras los más endebles y los más aprovechables pocos a los aserraderos.

Al final de 1.977 habían en Caja 7.593.090 ptas.; existían pendientes de cobros: 8.165.326 ptas.; en tanto que el Ayuntamiento tenía que pagar 2.850.190 ptas.

Pero el actual Consistorio no ha querido invertir todo este montante con el buen criterio de que después de las Elecciones Municipales, el Ayuntamiento elegido tenga un fondo de partida y, tras sus estudios a corto y largo plazo, disponga de la manera más conveniente de estas cantidades.

Es de notar que de este saldo favorable han de extraerse algo más de seis millones de pesetas para atender al coste de las obras de ensanche y asfaltado de la carretera de Bellver a Riu, totalmente municipal.

Ferran Lorente

LES AVENTURES DELS SUFERTS VIATGERS DE RENFE

El diumenge dia 9 de Juliol, en el km. 41/300 de la línia de ferrocarril Puigcerdà-Barcelona, a uns 500 metres de l'estació d'Alp, el tren que fa aquest trajecte s'aturà, a les 5 de la tarda, a causa de la ruptura de la catenària, la qual quedà ben doblada sobre el sostre del segon i últim vagó.

Només parar, el maquinista anà a donar part a l'estació d'Alp, però això no degué servir de massa. Doncs, tot i que a Alp hi havia una vagoneta de reparació parada des de 2/4 de 6, trancorregué una hora sense que es moguessim de lloc i sense que ningú donés alguna explicació sobre la possibilitat d'arreglar l'averia, sobre el temps previsible en el que auriem d'estar parats, sobre si continuava el viatge o no, etc.

Mentre, els viatgers, ja acostumats als "imprevistos" de RENFE, esperàvem asseguts al costat de la via i, a falta d'altra informació, especulàvem sobre el temps que hauriem de romandre allí. No sabem si és per la costum o per alguna altra cosa, però el que és cert és que els pronòstics que s'anaven donant van ésser bastant ajustats a la realitat: dues hores. Algún passatger pensà tornar a Puigcerdà i, per a fer-ho, demanà a l'estació si li abonarien el bitllet o si li canviarien per algun altre dia. No cal dir que la resposta fou negativa.

A 1/4 de 7 apareixia la vagoneta i s'inicià la reparació. Al cap d'una estona, quan ja tots els viatgers estaven esperançats i a l'interior del tren, esperant reempendre la marxa, la corrent no arribava. Algú ja pensava demanar de sopar, d'altres parlaven molt justificadament de cremar el tren i n'hi havia que creien que el millor que podíem fer era dir el rosari.

MILLORES D'AGE

Segons dades que he pogut obtenir, cap a l'any 1.700 fou construïda la FONT VELLA D'AGE, situada al camí de la Guingueta, actualment Bourg-Madame, a pocs metres d'Age, havent estat de gran utilitat per al poble perquè la seva aigua es va considerar bona.

A l'any 1.901 es va deixar perdre, acabant per ser un munt d'escombraries, a causa de que es va recollir l'aigua en els camps del Pla d'Age a la vora de la frontera, seguint conduïda al poble on es van fer unes "picas" perquè pogués veure el bestiar, i una font.

El passat estiu es varen reunir tots els estiuejants i veïns d'Age i amb la col-

laboració de l'Ajuntament que molt gustosament va contribuir, per refer la font conduint l'aigua al seu lloc, traguent les escombraries, on s'hi van trobar unes pedres on hi ha inscrit el nom d'AJA i procurant fer un lloc agradable per tots i poguent beure de l'aigua igual com abans.

A les 6,50 arribà la corrent: un crit de victòria s'escampà pels dos vagons. Després, sorolls i sorollets i la desil·lusió: el tren no es movia. Finalment, a les 6,55, el jefe d'estació donà sortida en mig dels aplaudiments sarcàstics dels viatgers. El tren arribaria a la Plaça de Catalunya ple de pasatgers drets i asseguts i a les 10,30 de la nit.

Aquest any esperem acabar les obres on s'hi pensen plantar arbres i fer-hi unes taules per poguer-hi berenar ja que és un lloc on no hi ha trànsit i els nens poden jugar tranquil·lament, endemés té una vista molt bonica de Puigcerdà i tota la Cerdanya.

Al mig del poble hi ha un recó que

El lector que hagi arribat fins aquí pensarà: "res de nou". I efectivament, res de nou. Estem fins a tal punt acostumats a les contínues agresions de RENFE que quan se'ns sotmet a alguna ho trobem gairebé normal.

L'usuari d'aquesta línia no te cap dret, la companyia els deu tenir tots si ens fixem amb la impunitat manifesta amb la que actua.

No és aquest lloc per a donar solucions precipitades ni estem suficientment capacitats per oferir-les, però sí tenim dret a exigir d'una vegada per totes que aquest severi públic (no precisament barat: Puigcerdà - Barcelona, 269 ptes.) ofereixi unes mínimes garanties de seguretat als seus viatgers, uns horaris fiables, una capacitat d'acord amb la demanada i que sigui això: un servei públic, doncs fins avui els usuaris no ens ha quedat res més que la solidaritat entre nosaltres mateixos. La resignació, però, te un límit que RENFE ha sobrepassat desmesuradament. El va sobrepassar aquell dia i, així, d'haver pogut disposar d'una miquina d'escriure s'hagués redactat un text de protesta que haguéssim firmat gairebé tots els viatgers. En substitució d'ell, valgui aquest escrit qu, sense dubtar-ho, firmem com.

ELS VIATGERS

és el vell cementiri d'Age el qual es podria arreglar.

Havent parlat amb el mossén de la nostra Parròquia sobre el vell cementiri, hem dit que amb la col·laboració del poble, Ajuntament i Bisbat es podria fer una renovació, traslladant les restes al nou cementiri i fent un lloc d'esbarjo pels nens, amb espais verds i diferents jocs o entreteniments, ja que degut a la seva situació no existeix cap perill de trànsit, resultant se un lloc agradable, al igual que la font.

ASSUMPCIO, Age.

**REFORMAS RAPIDAS
EN PISOS Y TORRES**

***Gendrau
y
Camarero***

CONSTRUCCIONES

C/. José Antonio, 5

Tèl.: 88 09 06

PUIGCERDA

Construcciones

Pedro

Mayoral

AVDA. Dc. FIGUILLEM, 3

TEL.: 880. 781

PUIGCERDA

Parquets CERDANYA

INSTALACION DE TODA CLASE DE

PARQUETS, CLAVADOS

Y ENCOLADOS

PULIDOS Y BARNIZADOS

RODAPIES

Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª
PUIGCERDA

CAMPING CAMPING

LA CERDANYA

**Camping
la
Cerdanya**

PRULLANS

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA
MERANGES (Girona)

AMBIENT MOLT SELECTE — 40 PLACES

Reserves — Telèfon: 972-88 00 33

DIUMENGES NIT

Sopars cuines Orientals

**DEDICATS ALS AMICS COMERCIANTS
DE LA VILA I COMARCA**

(Reserves per telèfon)